ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

Únor/Březen 2011 www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Úvaha občanky Čechoaustralanky - B. Semenov	*2*
Glosa Miloše Ondráška - O emigraci	*5*
Se skalpelem pod krkem - Luděk Ťopka	*6*
Když se lomí rok - Milan Dubský	*6*
Jak se „vorá“ zdravotnictví - MUDr Martin Stránský	*7*
Chlapi mají právo plakat - Ivan Kolařík	*9*
O Josefu Chromém - Vlastík Škvařil	*13*
Světoobčan Jakov Bararan - Petr Žaloudek	*15*
Legie a skutečnost - Frank Nykl	*16*
Zkamenělá řeka - Marta Urbanová	*19*
Z deníku cestovatelky - QLD Gabriela Pavesková	*21*
Život je jen náhoda 19. pokračování - Ante Schott	*23*
Ta naše česká milostnice - Bořek Šindler	*25*
O třech vánočních koncertech - Barbara Semenov	*30*

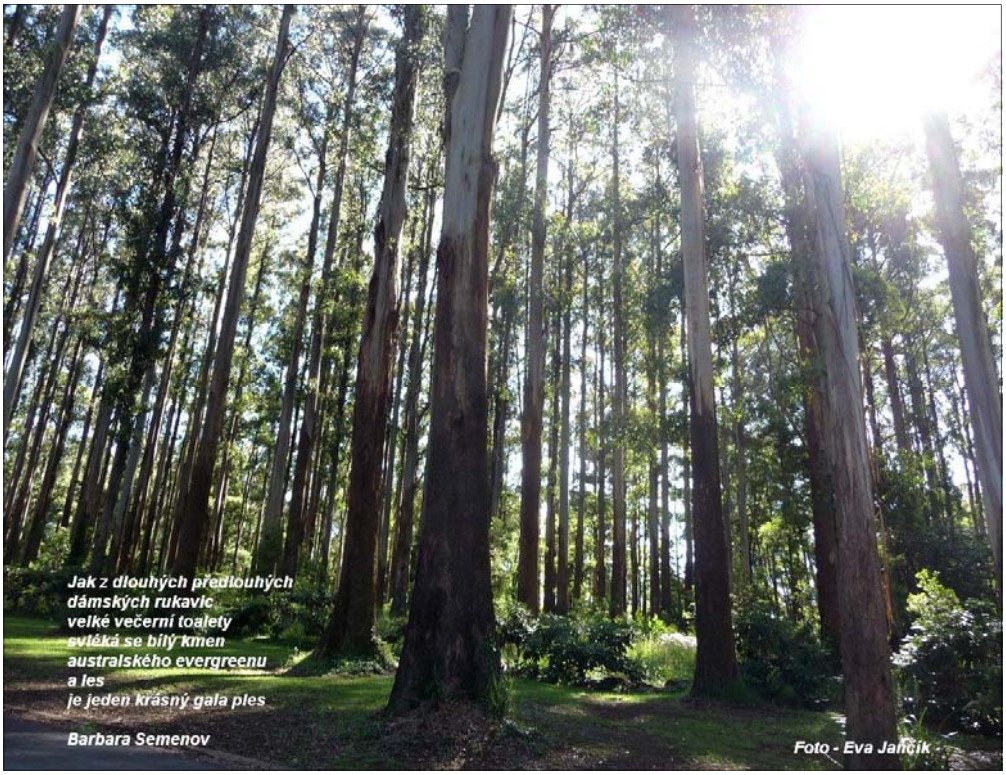

„...Nepodléhejme hlasům těch, kteří si libují v pesimismu, v neustálé kritice všeho a všech, v nepřejícnosti a závisti, hlasům těch, kteří si rozhodnou a rozhořčenou kritikou a tepáním nešvarů budují své ničím jiným neopodstatněné postavení nadřazenosti a výjimečnosti, hlasům těch, kteří mají zvláštní radost z neúspěchu a nezdaru. Po celé naší zemi se potkávám se spoustou normálních, pracovitých a kreativních lidí, a to mi dodává optimismus. Říká mi to, že většina našich spoluobčanů hlasům věčných kverulantů nenaslouchá a že se jimi ve svých životních postojích a aktivitách nenechává zviklat.

Právě to mne vede k naději, že by rok 2011 mohl být rokem dobrým a úspěšným. Nebojme se ho. Nečekejme však, že ho dobrým udělá někdo za nás. Nikdo takový není. Jsme na to jen a jedině my sami. A zdaří se nám to, budeme-li jednat ve vzájemné pospolitosti.“

Z novoročního projevu prezidenta republiky, Václava Klause, Pražský hrad, 1. ledna 2011

Foto - Eva Stepan

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

ÚVAHA OBČANKY ČECHOAUSTRALANKY

Barbara Semenov

Také je nemám ráda. Skuhrající, žehrající, kverulanty. Věčné nespokojence, kteří si neustále stěžuji, domáhají se svého domnělého práva. Však je znáte. Jsou všude, v Čechách i v Austrálii. Nemám ráda zevšeobecňování, že v té či oné zemi je jich víc či míň. Nabízí se mi však jiné porovnání. Udeří-li přírodní pohroma – stoletá voda či záplavy biblických rozměrů – lidé si nestěžují ani tady ani tam. Jsou stateční, s pokorou nesou ránu osudu způsobenou přírodním živlem; ta z nich dokonce vykřeše ty nejlepší lidské vlastnosti – lásku k bližnímu, nesobeckost, snahu pomoci, solidárnost, soucit...

K rozdílu mezi občany našich dvou zemí se dopracujeme teprve v politice. V demokratických volbách vyhraje Kevin Rudd nebo John Howard, menší půlce národa se to sice nebude příliš líbit, ale je to demokraticky zvolená vláda a tak je třeba si jí vážit, respektovat ji a podpořit. Jistěže se najde pár kverulujících, ale jen pár. Jiná situace nastane v Čechách. Občané, kterým se výsledky voleb nezamlouvají, se začnou hlasitě domáhat svého ‚domnělého' práva. A negativní emoce zaplaví celou republiku. Někdo špatně volil? Někdo byl špatně zvolen? Kdo to zavinil? Kdo se zas nepostaral o blaho národa? Nebude to náhodou demokracie?

Za nejopovrženíhodné kverulanty považuji ty, kteří se dnes dovolávají starých časů, kdy bylo kverulantství trestáno uranovými doly. Přitom právo na svobodu nebylo nikterak ‚domnělé'. Že je to už dávno? V tom případě bych všechny české kverulanty poslala s okamžitou platností do kina. Na nový český film „Občanský průkaz".

Žánrem tragikomedie, které se v Česku odjakživa přirozeně daří, film pochází z osvědčené filmařské dílny režiséra Ondřeje Trojana (Želary) a scénáristy Petra Jarchovského (Želary, Musíme si pomáhat, U mě dobrý, Pelíšky). Filmy těchto filmových tvůrců získaly celkem již 19 Českých lvů, 2 oscarové nominace, řadu ocenění z mezinárodních filmových přehlídek a soutěžních festivalů a především nepočítaně nadšených diváků. Také nový „Občanský průkaz" dle stejnojmenného románu Petra Šabacha, rovněž autora dnes již legendárních Pelíšků, zachycuje s obdobnou věrohodností a citlivostí jedno konkrétní období v historii národa. Období tzv. normalizace. Dobu, kterou nazývám „ohyzdnou", přestože jsem v ní prožila své dnes již nostalgicky krásné mládí. Přítelkyně z té doby, která film zhlédla dřív, mne varovala: „Tvoje dcera nebude filmu vůbec rozumět. Ta doba je nepochopitelná pro všechny, kteří to zde neprožili." Mýlila se. Dcera nejenže ocenila film jako velmi informativní, ale dokonce se při něm bavila. Věřím, že stejnou reakci by vzbudil film u krajanů, kteří opustili zem v osmačtyřicátém či osmašedesátém roce a kteří myslím dodnes nemají jasnou představu o tom, jak se žilo v Československu v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století.

„Občanský průkaz" nezvykle oslovuje jak mladou generaci tak pamětníky z jednoho prostého důvodu – jako výsledek špičkové profesionality tvůrců, ač v něm paradoxně hlavní role čtyř mladých mužů ztvárňují neherci. Ošemetná hranice mezi tragédií a komedií je balancovaná s nenápadnou dokonalostí, divák je vtažen do děje, od kterého se nechce odpoutat ani po 137 minutách, naopak, chce vědět, jak bude dál pokračovat příběh, který stejnou měrou rozesměje i mrazí.

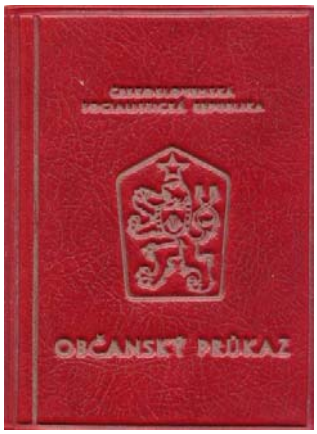

Film je několikrát nečekaně vypointovaný a nechci proto odhalovat příliš z jeho obsahu. Snad jen, že je o čtyřech spolužácích - Petrovi, který je zároveň vypravěčem příběhu, a jeho kamarádech Popelky, Aleše a Míti. Obsáhne období mezi jejich patnáctým a osmnáctým rokem; od okamžiku, kdy je jim patnáct let a oni dostanou občanský průkaz, až do chvíle, kdy se snaží uniknout vojně v komunistické armádě a pokoušejí se získat modrou knížku. Momentem, kdy získají občanský průkaz, pro kluky končí bezstarostné dětství a otevírají se dveře do dospívání v permanentním konfliktu s totalitním režimem, ve kterém jsou nuceni žít. Osudy hrdinů jsou ilustrovány řadou epizod, některé mají absurdně groteskní charakter, jiné jsou ale dramatické a fatální. Každý ze čtveřice kamarádů totiž prochází klíčovým obdobím života poznamenaného problémy ve škole, s rodiči a hlavně s fenoménem práskače, udavače, policajta, fízla.

Přání tvůrců filmu bylo natočit nesentimentální vzpomínku na generaci dnešních otců, tedy jich samotných, a na dobu, ve které byli nuceni dospívat. Vypráví o cestě k dospělosti skrz poznání ceny svobody, o sbírání odvahy ke vzdoru a o nalézání sebeúcty. Sen dospívajících hrdinů o svobodě se odráží v útěcích za hranice, v hudbě, dlouhých vlasech a přátelství mezi kamarády…

Scénárista Petr Jarchovský o tom říká: „Pro mladé lidi by to mohl být takový fascinující výlet do úplně jiného vesmíru, tedy jen obrazně řečeno. Přijde mi až skoro neuvěřitelný, jak se za 35 let mohlo tolik věcí změnit. Jistě, vlastně to je pár let, to ano, ale „Občanský průkaz" velice věrohodně zobrazuje ten svět, co se týká věcí, které nás obklopovaly, vztahů, absurdity, zla i srandy. Ano, bude to i zábavná podívaná, protože se zde snoubí humor právě s absurditou, zlo s nostalgií… Do jisté míry půjde i o poučný film, který diváka vyprovokuje k nějakým vnitřním otázkám.

Takové systémy totiž stále někde na světě existují. To, co tady zažíváme, je sice pěkné, ale i dost křehké. Tento film je o tom, jak každý naráží na nějakou nesvobodu. Vidíme svět, kde ty postavy pořád něco nemohou. V dnešní

Čtyři mladí hrdinové filmu spolu režisérem filmu Ondřejem Trojanem

době je to opačné, člověk může v podstatě všechno, má obrovské možnosti, všechno na dosah. Zmáčknutím vypínače může skoro cokoliv, ale zase naráží na velkou vlastní nesvobodu. Za prvé, že se musí nějak rozhodnout, co vlastně bude dělat, aby nespadl do bezbřehovosti, a za druhé to jsou také jakési výzvy. Tyhle dva póly můžou být vzájemně přitažlivé, až si ti lidé mohou klást otázky: ‚Co kdybych já nemohl?'"

A to je přesně to oč běží! Uvědomují si dnešní kverulanti tu zásadní otázku – ‚Co kdybych já nemohl?'? Dnešní politický, ekonomický a společenský systém v České republice má mnoho chyb, o kterých samozřejmě víme, je třeba si je uvědomovat a usilovat o jejich odstranění. Srovnávat však tento systém s komunistickým režimem a dokonce vychvalovat klady, leč klady pod totalitou, je myslím naprosto scestné a nemístné. Nápravu dnešních nešvarů snad nebudeme hledat v návratu ke komunismu? To by byl český národ vskutku „papežštější než papež"! Napadla by snad Rusko podobná šílenost? Stačí se podívat na ruské televizní zpravodajství, na noblesu jednání dnešních ruských politiků, porovnat jejich důstojné vystupování s hádajícím se českým parlamentem a egocentrickými politiky sledujícími převážně své vlastní zájmy, abychom pochopili, která bije. Ale jak je toto vůbec možné? Nevolíme si tyto politiky za své představitele sami?

V republice existuje v současné době celá řada problémů, které má na svědomí špatná politika. Jedním z velmi závažných je problém českých lékařů. Na přelomu roku hrozilo hromadným odchodem ze země na čtyři tisíce lékařů. Situace přímo katastrofická, rozpoutaná odboráři, vycházející z opodstatněného traumatu lékařů z neodpovídajícího platového ohodnocení jejich práce. K této krizi se vyjadřoval v zemi kdekdo, prezidentem počínaje, mojí devadesátiletou matkou - lékařkou konče. Ta jen mávla rukou: „Doktoři byli v této zemi vždy mizerně placeni. Ty jsi jako televizní novinářka dostala před třiceti lety první plat vyšší než byl můj po třiceti letech dřiny s pacienty. A také jsme hromadně neodcházeli ze země, i když tehdy k tomu byly jiné vážné důvody."

Souhlasila jsem. Také s tím, že lékař by měl mít rozhodně vyšší plat než novinář nebo politik. Souhlasila jsem i s prezidentem, když se ve svém novoročním projevu ohradil proti ‚vydírání' lékařů. Přesto se mi zcela přirozeně nelíbilo jeho spojení celé situace se slavnou básní Viktora Dyka - *„Občanskou solidaritu vnímejme v co nejširších souvislostech. A držme při sobě. Byly doby, kdy snad mělo jistý smysl odcházet "za lepším" do ciziny, ale dnes tomu tak určitě není. Výzvy, aby se v některých profesích organizovaně, kolektivně a hromadně odcházelo do ciziny, jsou něčím, s čím se nemůžeme smiřovat. Je to nepřijatelné vydírání. Známá varovná slova o opouštění vlasti z básně Viktora Dyka platí i dnes ve světě mobilů a internetu."*

Ó ne, zase na špatnou notu dvou miliónů těch, kteří zemi opustili, byť by s vámi v tomto případě nejspíš souhlasili, pane prezidente. Na tuto báseň, jinak jistě nádhernou, jsou ti, kteří se o sebe museli sami v cizině postarat a přežít, když k nim byla rodná země zlá, hodně alergičtí. Byla národu pod jhem totality nesmyslně sugerována ve smyslu jasné výhružky „opustíš-li mne, zahyneš". Nač znovu jitřit tu starou ránu a připomínat nešťastné rozdělení národa na „my a oni"?

Řešení je snad třeba hledat někde jinde. Mnozí se ptají, proč mohou být platy politiků neúměrně vysoké a platy lékařů neúměrně nízké. Celkem jednoduchá otázka. S trochou zjednodušené nadsázky něco, jako kdyby si pověstná blondýna nakoupila do prázdného bytu místo potřebné postele, stolu a židle drahocenné starožitné skříňky a zaplnila je šperky od Diora. Nebo tak nějak...

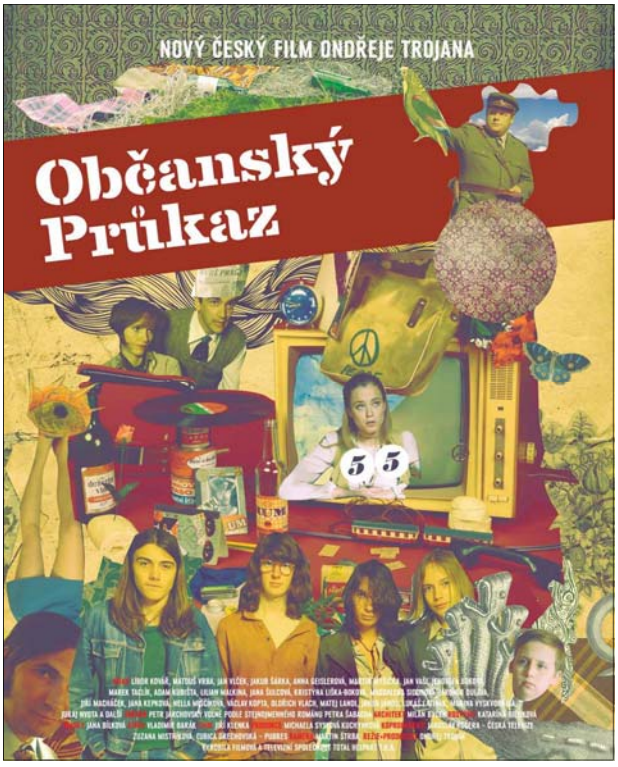

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

VIKTOR DYK - ZEMĚ MLUVÍ

Tvrdá matka byla jsem tobě.
Těžce chléb jísti dala.
Nehýčkala jsem robě,
muže jsem zraňovala.
Když prohlédly poprvé tvé oči vyjevené,
smutný se obzor před tebou šířil.
Mluvila jsem o ráně zasazené,
které čas neusmířil.

Na nás oba padal těžký stín,
matka tvrdá byla jsem, ty tvrdý syn.
Nepozdvihl jsi pro mne rámě.
S láskou jsi nepomyslil na mě.
Když vítr zahučel, zapraštěl mráz,
neslyšel jsi můj hlas.
A já přec mluvila, vidouc tvou psotu,
bídu, jež věčně tě štve.
A z úst mých zamlklých zaznělo tu:
Vezmi si své.

Těžké břímě nosím.
Přichází radost, nebo děs?
Slyšíš mne dnes?
Matka, syna prosím.
Haj si mne. Braň si mne. Neoslyš matky.
Haj si mne. Braň si mne. Ať shoří statky,
pole ať udupou, zničí.
Zítra zas símě vzklíčí.
Chystala jsem ti úděl, děcko.
Úděl jsem tobě chystala.
Chraň si mne. Haj si mne. V moci tvé všecko:
aby ztroskotala loď, anebo přistala.

Neoslyš slova varující:
Neprodej úděl za čočovici.
Třeba mne opustíš,
nezahynu.
Ale víš,
kolik sem přijde stínů?
Kolikrát pěst bude potomek zatínat
a syn tvůj kolikrát bude tě proklínat?

Nezahynu, věčna jsem,
ale žít budu s trapným úžasem:
kterak jsi zapomněl dědičný na díl?
Kterak jsi váhal a kterak jsi zradil?
Jak možno kletý čin provésti vědomky?
Sebe jsi zradit moh. Ale své potomky?
Dokavád dýchal jsi, proč ses vzdal?
Čeho ses bál?
Co je to smrt?
Smrt znamená jít ke mně.
Tvá matka země
otvírá náruč: možno bys jí zhrd?
Pojď, poznáš, jak je náruč země měkká
pro toho, který splnil, co čeká.
Prosím tě, matka tvá: Braň si mne, synu!
Jdi, třeba k smrti těžko jdeš.
Opustíš-li mne, nezahynu.
Opustíš-li mne, zahyneš!

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky:
47 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1516, Fax: 02 6290 1755

ÚNOR/BŘEZEN 2011

5

Glosa Miloše Ondráška

O EMIGRACI

Tuto rubriku ve dvouměsíčníku s dvoutýdenní lhůtou uzávěrky před vydáním čísla jsem nikdy nepovažoval za zvláště vhodnou k diskutování aktualit. Výjimka ale potvrzuje pravidlo. V polovině listopadu loňského roku jsem dostal z Vídně fotokopii celostránkového článku z pražských Lidových novin z prvního toho měsíce. Nadpis zněl: Statisíce uprchlých lidi – vizitka režimu. Dobře hádáte, šlo o nás, o exulanty. Článek doprovázelo sdělení, že je to první část šestidílného cyklu. Elektronicky jsem požádal autory, redaktora Rádia Česko Adama Drdu a ředitele projektu Příběhy bezpráví Karla Strachotu o zaslání dalších pěti částí, vůbec neodpověděli. Redakce Lidových novin mne také ignorovala, nakonec jsem všechny texty dostal jinak. Pojednávají o emigrantech a utěšuji se, že toto téma je pro nás a zřejmě nejen pro nás, permanentně aktuální. Takže se hodí i do dvouměsíčníku.

Vyhnanství je nelehký úděl, od začátku do konce. Svědků je mnoho, od pobělohorského traumatu do dneška. Československé emigrační vlny z období po únoru 1948, po srpnu 1968 a ta kolem roku 1980 byly mnohokráte popsány. Dávám přednost autorům, kteří trýzně, uspokojení i radosti exilu sami poznali. Zdá se mi, když posuzuji šest pokračování cyklu v Lidových novinách, že šlo o spíše povrchní nadhození problematiky a nejsem si jist o jakosti pramenů, z kterých autoři čerpali. To se týká zejména druhé, třetí a páté části. Beze zmínky zůstává to, co by mnohé osvětlilo. Dnes již víme, že do exilu Státní bezpečnost vyslala několik tisíc lidí s úkolem co nejdříve se usadit v nové zemi a získat její občanství, navázat kontakty s exulanty a vetřít se do jejich důvěry, stát se funkcionáři protikomunistických organizací. V Austrálii o takových lidech víme, Státní bezpečnost je vedla ve fasciklu s nápisem "uloženky". Autoři se také nepokusili proniknout do archivu komunistického ministerstva vnitra a zjistit okolnosti týkající se navazování spolupráce pracovníků čsl. zastupitelských úřadů s exulanty. V odhalených seznamech těchto tzv. diplomatů jsou dva kteří působili v Austrálii, desítky v západní Evropě, skandinavských státech, v jižní Americe, o Kanadě a Spojených státech nemluvě. Již jsem se jinde zmínil, ke konci roku 1989 jsem ve spolupráci s tehdejším starostou Sokola v Melbourne písemně požádal čsl. velvyslance v Canberře o informaci týkající se pokusů o infiltraci čsl. exulantů v Austrálii rezidenty diplomatických úřadů. Víme, že o naše životy projevovali podezřelý zájem také zástupci některých čsl. exportních organizací, v Melbourne šlo o sklo a traktory anebo dokonce to byli členové symfonického orchestru. Velvyslanec mi tehdy napsal, že žádná taková síť v Austrálii neexistovala. O několik měsíců později, zcela nezávisle podobný dotaz realizoval krajan z Perthu, ten se zase dozvěděl, zřejmě již od nového velvyslance, že relevantní dossier byl ještě koncem listopadu 1989 odeslán do Moskvy.

Musím shrnout, šestidílný seriál o exilu uveřejněný v Lidových novinách mne zklamal. Autoři se vyhnuli pojednat o lidech, kteří pod záštitou různých bohulibých akcí si upravovali svůj poměr k bolševické republice anebo se v touze po líše mateřské do zotročené vlasti vraceli natrvalo. Pokud je mi známo, vždy to bylo či bolo něco za něco. Poslední část cyklu nadepsaná „Návrat domů aneb náraz na vlast" se zmiňuje o vztahu exulantů k domovině a nikoliv již o tom, že ti, kteří pobírají jak australskou, tak českou starobní penzi, jsou na tom (zvláště byli v období výhodnějšího kurzu AUD-Kč) v republice podstatně finančně lépe. Rodná hrouda přepočítávaná na koruny! Autoři se netají názorem, že reemigranti mají v České republice špatnou pověst a že jejich usazení je svízelnější než to exilové. Údajně psychicky. Možná. Z vlastní zkušenosti ale vím, že jsme na této rovině spíše otrlí po desítiletí nejrůznějších hybných pák v novém prostředí. Usazení, lépe přesazení před půlstoletím, vyžadovalo nemalé úsilí, to není žádné tajemství, někteří tuto odolnost neměli a utopili se někdy v depresi, častěji v alkoholu či jinak.

Vlastenci kdysi provolávali: *bude-li každý z nás z křemene, celý národ bude z kvádrů.* Pánové Drda a Šlapeta kritizují, že exilové hnutí nebylo monolitické. Byl někdy český národ? Síla demokracie tkví v pluralitě, v našem případě šlo navíc o exilový mnohohlas pevně propojený antikomunismem. Rada svobodného Československa v Novém Yorku nás považovala za výkvět národa, pro komunisty jsme byli a jsme národní spodinou. Ani jedno ani druhé. Dosud představujeme vzorek národa, skupinu vytrženou z místa původu. Četnost lidí nejrůznějšího sociálního původu, vzdělání, zaměstnání, povah, orientací a charakteru.
Provolávání do nekonečna recitované Rudým právem „*opustíš-li mne, zahyneš, ale já, tvá vlast nezahynu"* jsem popravil. ***Mnozí tě vlasti opustili, aby nezahynuli, abys je neudusila. Opustíme-li vlast, ztratíme mnoho, ale ne všechno. A také získáme.***

„EMIGRACE není ani dobrá ani zlá, ani černá ani bílá, v emigraci jsou zločinci a zloději a vrazi a podvodníci stejně jako jsou v ní dobří lidé, slušní, malí, velcí, intrikáni, podnikavci, hlupáci i chytráci, všecko všecičko je zastoupeno v té naší emigraci, protože emigrace je vzorek národa. Jako když naberete vodu z rybníka, dole se vám usadí kal, pak voda světlí a světlí, až je navrchu průzračná. To je emigrace, vzorek národa, kde je zastoupeno všecko všecičko, co ten národ má."
- Zdena Salivarová, česká spisovatelka, zakladatelka exilového nakladatelství v Torontu, manželka Josefa Škvoreckého

Se skalpelem na krku

Luděk Ťopka

Když Česká lékařská komora v prosinci minulého roku ohlásila tu senzační novinu o plánovaném hromadném exodu našich lékařů ze státních zdravotnických institucí, vzbudilo to zpočátku jen rozruch v parlamentu a souvisejících ministerstvech.

Když však doktoři ze všech krajů a okresů svůj úmysl manifestačně a prostřednictvím všech médií potvrdili, zahučelo to i mezi jejich současnými a potenciálními pacienty. Proboha, opravdu jsou k tomu odhodláni? Nechají nás skutečně na holičkách? To by bylo arci mrzuté, neb je známo, že holičky sice znají práci s nůžkami i břitvou jako chirurgové, leč sotva by stačily nahradit psychiatry (těch je dnes nejvíce třeba), sexuology (těch taky), internisty, pediatry, ortopedy a jiné fachmany nezbytné k udržení zdraví národa.

A vskutku! Stali jsme se v televizních zprávách a pořadech očitými svědky hromadného podávání výpovědí bílých plášťů a znepokojení ředitelů nemocnic, zdravotních pojišťoven, ministerstva zdravotnictví a financí. Veřejnosti, ergo nám, těm takzvaným obyčejným lidem to docházelo poněkud pomaleji. Ozývaly se totiž z lavic poslanecké sněmovny a senátu hlasy pochybující o skutečném nebezpečí této manifestace nespokojenosti, tvrdící, že jde jen o pohrůžku a pokus zvrátit tak rozhodnutí vlády o úsporách, které se dotýkají jejich platů. To „široké vrstvy pracujícího lidu“, jak kdysi nazývali plebs komunisté, poněkud uklidnilo.

Jenže - přišli i jiní, tvrdící, že nebezpečí zdravotnických zařízení bez zdravotníků je velmi reálné a uvažují už o konkrétních opatřeních, soustředění zdravotních služeb a zbývajících lékařů do center s vyšší vybaveností a omezení zbývajících „doc-less“ špitálů na pouhá stanoviště první a základní pomoci. A tu se konečně zjevila ta příšera v plné své nahotě i nám, tedy „sprostnému lidu“ (jak by řekl např. Kramérius), zježily se všeobecně vlasy na hlavách, dokonce i těch holých, spadla mha z očí a strachem rozšířené zornice spatřily holou pravdu: vydírání s nožem, tedy případněji, skalpelem na krku.

Podobného soudu se dopustil i prezident republiky, i když vynechal ten skalpel, a ministr zdravotnictví dokonce zauvažoval i o vyhlášení stavu všeobecného ohrožení a uplatnění příslušných opatření k přinucení lékařů k návratu na svá původní místa. To ovšem ochránci práv a profesionální „protestanti“ ihned prohlásili za absurdní a neslýchaný útok na práva na stávku. Nevím, dá-li se tento počin srovnat se stávkou dělníků proti nenasytnému fabrikantovi, ale srovnání s hrozbou nevinnému škodou na zdraví či na životě se tu přímo nabízí.

Chápu totiž plně a s porozuměním, že jsou povolání, která si zaslouží zvláštní úcty, uznání a ocenění, mezi něž patří to lékařské na prvém místě (ale jsou to též hasiči, policie a armáda, zkrátka všichni, kdo chrání životy lidí často i s nasazením vlastních životů), která by měla být podle toho také finančně hodnocena, ale... a tady je právě to „ale“, kdyby tento stát ve své zadluženosti na to měl.

Proto soudím, milí páni lékaři, ač mnohým z vás děkuji a vděčím za své zdraví, ba život, že bychom se na úsporách měli podílet všichni, i ti, kdož na této prekérní situaci nemají žádný podíl. Jsme totiž na jedné lodi, do níž teče a protože se nikdo nechceme utopit, musíme pumpovat vodu společně, i když každého z nás z toho bolí ruce jinak.

Když se lomí rok, přitvrďte i krok

Milan Dubský

Korupce, která prorostla téměř celý státní organismus, se stala nikoliv případným jevem, tedy případ od případu, ale systémem. Jestliže ji chceme odstranit, a o tom všichni mluví a někteří se tváří, že s tím již začali, nebo alespoň snížit, protože odstranit se ji nikdy nepodaří, tak jako vymýtit zlo nebo dobro, je nutno systém, v němž se korupci tak daří, odstranit nebo jej změnit. To znamená postavit se proti těm, kteří jej tvoří, kteří v něm tyjí peníze z daní občanů a nepřiměřených zisků. Postavit se proti početné řadě politiků a státních úředníků ve vedoucích a vládních strukturách současné české společnosti, proti bosům parlamentních stran, ať jsou v koalici nebo v opozici. Proti velké části poslanců, senátorů, protože ta menší, dosud poctivější část se ještě nezařadila do soukolí tohoto peněžovodného korupčního systému. Postavit se i proti „ kmotrům“, kteří nejsou v politice, stojí v pozadí, ale politiky řídí.

To se ovšem nepodaří zcela, ani hned. Ale za úsilí, snahu a podstoupení a podstupování tohoto boje to stojí. Za padlé korupčníky vstanou ovšem noví bojovníci, ale budou to mít, jestliže budou růst řady neposlušných a neposlužných a odvážných, složitější a těžší. Co podle některých VIP politiků mají hlavní reformy, z dílny vychytralých, přinést:

a/ převést peníze ze všeobecného zdravotního pojištění a fondy, do nichž občané spořili, na fondy soukromé a přeměnit je na akciové společnosti nebo podobně organizované subjekty. Totéž provést s důchodovou reformou, aby peníze z průběžného financování šly opět do privátních rukou.

b/ zprivatizovat i poslední zbylé podniky, kde stát, tj. občané, mají ještě podíly, ČSA, Pražské letiště, Budvar, a jsou ještě další, a tím sanovat dluhy, které sami nadělali. Zbylé rodinné stříbro ČR českých občanů hodit do soukromých rukou.

c/ přesvědčit občany, a když se to nepovede,
tak problém legislativně uchopit a tím je donutit,
aby přijali tvrzení, že úspory a škrty v rozpočtu musí nést
drtivá většina těch, která skutečné hodnoty vytváří,
ačkoli by to zdaleka mohly pokrýt peníze ze systémové
korupce např. z předražovaní státních zakázek,
nelogických nákupů pro armádu, akce státních maturit
a převážení „tajných“ maturitních otázek soukromou
firmou, nehorázné prémie ředitelů, poradců a manažerů
státních a polostátních podniků, přebujelý státní aparát,
jejda to by bylo dlouhé.
d/ zavést poplatky na všechno možné i nemožné
a zvyšovat ty stávající. Např. povodňová stokoruna,
Akce zelená úsporám za kšefty s kysličníkem uhličitým,
připravená šalamounsky kruhem úzkým a pro vybrané,
za čistou vodu, jejíž cena stoupne letos skoro o třetinu,
za teplo, za půdu, na kterou ekologickou očistu za více
jak sto miliard korun provedou firmy bez výběrového
řízení, anebo se rozdělí na menší subjekty a podle
zákona nebude již nutné výběrové řízení dále vypisovat.
Výpočet by byl dlouhý a unavující.
e/ ještě více si podřídit veřejnoprávní media, s radami,
jejichž členy jmenují a delegují parlamentní strany,
tj. poslanci sedícími u koryt, aby všemi cestami,
formami, pořady a celou svou aktivitou přesvědčovala
masy o potřebnosti těchto zcela cíleně nesprávně
pojatých reforem a obrácených v obručí pravdy a lásky.
Jen ne k systému lepšímu, nýbrž do područí stále více
koncentrovaného vlčího kapitálu v rouše nejen
beránčím.

Článek byl otištěn ve spolupráci s internetovými stránkami www.czechfolks.com/plus/

EXCLUSIVE Bohemia
HAND MADE CRYSTAL

Český ručně broušený olovnatý křišťál

dekory lehké - jednodušší, i bohaté; klasické a moderní - dle představ a přání našich zákazníků

www.bohemia-exclusive.cz

V katalogu naleznete rozsáhlý sortiment tvarů a velikostí. Nechte se inspirovat výběrem z více než 300 možností. Každý výrobek je originálem.
Objednávky přijímáme faxem nebo e-mailem.
Rádi vás také přivítáme v naší nové dílně na Vysočině na adrese Chlum 173, 582 35 Lučice.

Tel.: +420 569 489 512, Fax: +420 569 432 385, Mobil: +420 602 192 784
E-mail: info@bohemia-exclusive.cz

Jak se „vorá“ zdravotnictví

MUDr. Martin Stránský

Stejně tak, jako se „vorá“ kterákoliv veřejně politická oblast: zapomene se na klíčové základní a smysluplné kroky a na jejich dodržení. Místo toho vznikne „nesystém“ ovládaný skupinami, které se snaží nahrabat co nejvíce peněz a moci pro sebe. Do jedné skupiny patří bohaté celostátní organizace, zpravidla odmítající jakoukoliv transparentnost či skutečné zefektivnění. Vzorným příkladem je celý farmaceutický sektor anebo organizace jako je VZP, u které je stále dovoleno, aby v dozorčí radě seděli aktivní politici, dnes Marek Šnajdr (ODS) a jeho politicko byznysový kartel.
Do druhé skupiny patří ti, kteří reprezentují občany a aktivity „zdola“, kteří se zároveň cítí být závislí na té první skupině (ve skutečnosti vůbec nejsou, ale to oni nevědí). Někteří z nich mají za úkol dokonce kultivování profesionality, což je pro mnoho lidí stále nepochopitelný výraz. Vůči rostoucímu napětí ve zdravotnictví se dnes tyto skupiny proměnily do ryze odborářských organizací, které mlátí botou o stůl až tak, že ztrácí soudnost. Vzorným příkladem je Česká lékařská komora, ze které se stala trade-unionistická organizace (služby za cenu), anebo dnešní organizovaná akce „děkujeme, odejdeme“, kdy tisíce lékařů hrozí, že odejdou do zemí, kde je o ně prý neskutečně enormní zájem.

Pro efektivní řízení zdravotnictví je situace pikantnější tím, že se nejedná o hojné mantinely, ale pouze o zavedení tří základních kroků. První a nejdůležitější je stanovení standardu státní zdravotní péče, tedy definování toho, na co má pacient nárok a co má každá státní pojišťovna hradit (např. u zápalu plic by generická antibiotika a obyčejné rentgeny byly hrazeny, nikoliv počítačový snímek plic). Dále se musí definovat, kde má tato péče být umístěna, tedy jak daleko pro danou péči musí pacient jet. Jako poslední se musí určit časová lhůta pro poskytování dané péče, například maximální čekací lhůta pro umělou ortézu.

Bez stanovení těchto parametrů nemůžeme dál. To není pouze můj názor, ale názor nás všech (a nejen nás), kteří jsme sestavili program zdravotnictví pro dnešní koaliční vládu. Zmíněný bod se dokonce musí legislativně splnit nejpozději do 1. ledna 2012. Pro jeho plnění stačí mapa České republiky, dobrý počítač, dvanáct lidí a šest měsíců práce, nikoliv dva roky a částka přes 100 milionů korun externí firmě tak, jak navrhla bývalá ministryně Jurásková.

Při stanovení standardní péče může vzniknout posouvací čára, která by oddělovala hrazené a nehrazené (tedy mimostandardní) služby a která by se každoročně upravila nahoru či dolů dle rozpočtu. Pokud státní kasa nemá na to, aby hradila nějaký výkon, tento výkon a výdaje s ním spojené přestanou být hrazeny a výdaje se bezbolestně sníží. Není tedy možné, aby zdravotníci dělali výkony, za které nedostanou zaplaceno (mimochodem, celá oblast poskytování

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9581 0100, Fax: 02 9371 9635

mimostandardní péče nabízí ideální prostor pro nezbytný vznik soukromého připojištění pro občany, kteří o to mají zájem). Nestanovení zmíněného mechanismu garantuje pokračování v nešťastných ad hoc řešení, jakým bylo nedávné rozhodnutí ministra Hegera snížit zdravotním pojišťovnám státní dotaci o 2 miliardy korun, aby zdravotníci a zdravotnická zařízení byla nucena k „zlepšení efektivizace." Má se tedy léčit stejně, ale šetřit.

Ve zdravotnictví však šetření ale vůbec nesouvisí s lepším zdravím. Tady je zapotřebí zavést druhý krok: odměňování kvality, nikoliv kvantity. Zdravotníci musí dostat více peněz tím, že pacienta vyléčí lépe (tedy nejen za kratší dobu a za menší výdaje, ale i s lepším výsledkem), než aby jejich odměňování bylo na základě množství zákroků a počtu dnů v nemocnici.

Posledním krokem je zavedení nezávislé protikorupční komise ministerstva zdravotnictví. Širokosáhlá korupce ve zdravotnictví nás stojí 20 procent všech výdajů na naše zdraví, tedy zhruba až 40 miliard korun ročně. Když dvě různé nemocnice koupí stejný nástroj s rozdílem nákupní ceny 30 milionů korun anebo když kolegové stále přijímají „pozornosti" nejen od farmaceutických firem, ale i od mých pacientů, není to v pořádku, stejně jako není v pořádku, že VZP nabídne bez výběrového řízení 240 milionů korun firmě za „běžnou údržbu bezpečnostních a slaboproudých technologií" v jejích 73 (!) různých budovách. Proč firma, která neprodává zboží, má mít 73 budov, je otázka, na kterou jsem už odpověděl. (www.pritomnost.cz)

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

NOVINKY NAŠÍ KANCELÁŘE -

Fly free to Europe River Cruising

Denní lety s Emirates - Airbus A330-200: Dubai - Praha

Lety do Jižní Ameriky a USA

Informujte se o výhodných cenách, využijte skvělé nabídky!

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

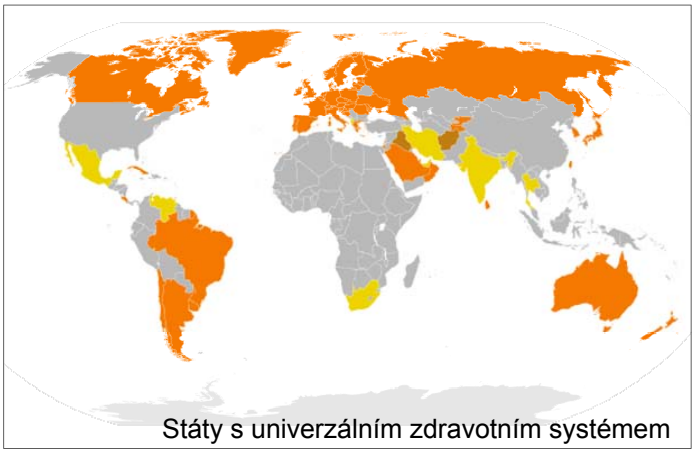

Státy s univerzálním zdravotním systémem

„...Ptáte se na cestu ke zdraví? Co je to zdraví? Podle mne je to schopnost zvládat problémy každodenního života. Pokud má člověk k řešení problémů dost vůle a sil, je zdravý. Když začne vůli ztrácet, je mu ne-volno. Když už problémy zvládat nemůže, je ne-mocný. Co ale člověk potřebuje k tomu, aby byl spokojený a zdravý? Kromě stravy, pohybu a tělesné kondice to jsou také láska, přátelé, kultura, dobré vztahy a zdravé životní prostředí. V konkurenčních tržních podmínkách na ně moc prostoru nezbývá. Dříve na to upozorňovali jen filosofové, teď už jsou slyšet i hlasy ekonomů. Luisa Corradová z ekonomické fakulty univerzity Cambridge zkoumala, jak souvisí hospodářský růst a spokojenost občanů. Dvacet tisíc lidí ze sto osmdesáti oblastí Evropy zaznamenávalo do dotazníku míru svého štěstí. Očekávalo se, že nejlépe na tom budou lidé v prosperujících ekonomikách slunné jižní Evropy. Překvapivě zvítězili Dánové, před Finy, Iry a Švédy. Ukázalo se, že mnohem důležitější než růst HDP je důvěra ve státní správu, vymahatelnost práva a dobré mezilidské vztahy. Právě to u nás chybí. V nemocné společnosti nemohou žít zdraví občané. Snažím se proto lidi varovat. Ať se nechají manipulovat politiky, reklamou, medicínsko-farmaceutickým komplexem. Ať si převezmou sami zodpovědnost za svůj život a svoje zdraví. Tím nejúčinnějším lékem je vytváření občanské společnosti. To je práce pro každého z nás. To za nás žádný politik neudělá."

Z rozhovoru s MUDr. Janem Hnízdilem, z Centra komplexní péče Dobřichovice pro časopis „Pečuj doma".

Chlapi mají právo plakat aneb povodně v Queenslandu

Ivan Kolařík

Říká se, že chlapi nepláčou. Avšak i nejdrsnějším mužům se zakalí zrak a zadrhne hlas, když mluví o přírodní katastrofě vskutku biblických proporcí, která právě postihla Austrálii.

Austrálie je obyčejně označovaná jako nejsušší kontinent na světě. Ano, do minulého týdne to byla pravda. Po dlouhých deset let byla Austrálie sužována neuvěřitelným suchem. Hlavně obrovský stát Queensland a Nový Jižní Wales. Suchům nebyl ušetřen ani menší stát Victoria, kde hladina vodních rezervoárů postupně klesla na 32%. Státní vláda ve snaze najít řešení a předejít krizi v dodávce pitné vody obyvatelstvu staví za několik bilionů dolarů odsolňovací zařízení poblíž Melbourne. Dlouhotrvající sucha přivedla tisíce farmářů na mizinu a dohnala desítky zoufalých mužů k sebevraždě...

Od minulého týdne se Austrálie jako mávnutím kouzelného proutku zlé čarodějnice změnila z nejsušší na nejmokřejší kontinent. Tato krásná země je, kromě státu Západní Austrálie, zatopena. To, co již několik dnů můžeme sledovat od rána do večera na televizních obrazovkách, se vymyká jakékoliv představě.

Katastrofa začala díky nevídaně prudkým tropickým dešťům v severním Queenslandu. Půvabná městečka s divokou tropickou přírodou a koloniální architekturou byla náhle pohlcena přívaly vod. Bundaberg, město proslulé svým rumem, bylo odříznuto od světa. Osmimetrová vlna, kterou nikdo neočekával, a která se přehnala za hukotu, který svědci přirovnávali k výbuchu bomby, zdevastovala část malebného vnitrozemního města Toowoomba, kde se každoročně pořádají slavné květinové festivaly. Vidím před sebou televizní záběry hnědých peřejí ženoucích se rychlostí uragánu hlavní ulicí tohoto většího města se 130 tisíci obyvateli. Auto za autem, auta osobní, zrovna tak jako těžké a velké dodávky, žene příval vody ulicemi bůhví kam. Rychlost proudu je jasně vidět na tom, jak auta před sebou porážejí stromy, ke kterým je proud zanesl, jako sirky. Příští den ukázal neuvěřitelnou spoustu automobilů navršených na sobě jako jedna velká hora. Zrovna tak utrpělo 74 tisícové město Rockhampton, včetně jeho historických budov lemujících rozběsněnou řeku Fitzroy.

Spoušť však pokračuje dál. Malá vnitrozemní městečka a vesničky zcela mizí pod vodou. Netrvá dlouho a premiérka Queenslandu Anna Bligh se slzami v očích prohlašuje, že neuvěřitelných 75% jejího státu je v těžké krizi. Premiérka ukazuje pravý „leadership“, který je uznáván lidmi bez rozdílu politického smyšlení. Varuje před tím, co stát ještě v příštích dnech nemine. Je na ní vidět, že prakticky nespí. Je na místech největších povodní, navštěvuje evakuační centra, informuje, radí. To s ní nakonec dělá i naše předsedkyně vlády Julia Gillard, která slibuje okamžitou federální pomoc. Strhaná tvář premiérky však dává lidem útěchu. Slibuje, že stát na nikoho nezapomene. A pláče nad ztracenými životy, protože povodně si vyžádaly daň nejtvrdší.

Počet ztracených životů roste. Děti, staří lidé, jsou prvními oběťmi povodní. Také denně vzrůstá počet nezvěstných. První den je pohřešováno přes 70 nešťastníků...

Oběťmi však nejsou jenom lidé. Zrovna tak naše milovaná zvířátka sdílí osud s lidmi a trpí. Vidíme například záběry záchranářů, kteří vezou v člunu vyčerpané klokany. A nabízí se smutná myšlenka co asi medvídků koalů, klokánků, oposumů a jiných, námi tolika milovaných australských zvířátek, ve vodách zahynulo.

Nastává paradoxní situace, při které místa, kde hladina vody k úlevě obyvatel, kteří se konečně mohli vrátit do svých obydlí, opadla, jsou znova pohlcována přívalem povodně. Těmto lidem uštědřil osud opravdu tvrdou ránu. Další nutná evakuace do bezpečí, další prolité slzy a naprostá beznaděj...

Po pár dnech se vody stěhují směrem na jih, k hlavnímu městu Queenslandu, Brisbane. Netrvá dlouho a neutěšené prognózy meteorologů ohledně záplav této moderní metropole, se naplňují do puntíku.

Řeka Brisbane, která se jako had vine středem tohoto subtropického města, se během několika hodin rozvodní natolik, že pohltí vše, co je v jejím okolí. Tisíce lidí je rychle evakuováno. Mnozí nemají ani čas zachránit pár nejdůležitějších věci, jde o životy. Na obrazovkách opět vidíme nemilosrdně mocnou ruku matičky přírody. Obrovský stadión je zaplaven, stovky, tisíce obydlí, obchodů, byznys center, se stává obětí hrozného živlu. Populární Southbank, místo tolik vyhledávané rodinami s dětmi za slunných dnů díky svojí veliké, umělé pláži, je docela pod temně hnědou, zuřící vodou. Střed města, obyčejně pulsující životem, je zrovna tak zatopen a mění se v téměř strašidelnou kulisu bez známky života. Z bezpečnostních důvodů je dvě stě tisícům lidem vypnuta elektřina. Zrovna tak jako při povodních na sever od Brisbane, i zde je stále rostoucí nebezpečí, že přestanou pracovat zařízení

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22, Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

na přípravu pitné vody, a že Brisbane bude zamořeno odpadními vodami. Lékaři varují před nemocemi přenášenými komáry a radí lidem převařovat vodu na pití. Jak však převařit, když není proud? Další varování přichází ohledně agresivních bull žraloků, které lidé v řece viděli a jedovatých hadů, které voda vyplavila z děr.

Pohled na řeku, spíše připomínající rozbouřené moře, je neuvěřitelný. V jejím rychlém proudu se nesou utržené lodě, čluny, jachty, pontóny, kontejnery, střechy domů, matrace a vůbec všechno možné, co řeka mohla vzít. Lodě narážejí do mostů, které je pod silou toku drtí, aby jejich zbytky pohltily vodní víry.

Televize přináší rozhovory s lidmi, kteří přišli, kromě holých životů, o všechno. I já se dozvídám, že příbuzní přišli o krásnou farmu, kterou prakticky svými silami v potu tváře po několik let budovali, a do které se teprve před rokem nastěhovali. Někteří lidé, hlavně ti, kteří nevědí, co se stalo s jejich blízkými, pláčí. Většina však přistupuje k situaci s typicky australským postojem: “Ano, je to hrozné, co se stalo, ale my se oklepeme, znovu z trosek vybudujeme a život půjde dál.” Někteří lakoničtí Australané z bezpečí na kopečku v hospodě pijí pivo, při kterém živě diskutují o tom, co se kolem nich právě děje.

Dnes, 14. 1. 2011, voda v Brisbane podstatně opadla a odhalila neuvěřitelnou spoušť, kterou žádná slova nedovedou popsat. Domy, továrny, školy, tisíce ulic obaleny bahnem, těžké zemědělské stroje, kamióny, obrovské, zbrusu nové důlní stroje, nákladní auta, leží roztroušeny jako dětské hračky po cestě, kudy se ubíral říční proud.

Počet mrtvých vzrostl na 15 a nezvěstných na 85 lidí. Experti se domnívají, že počet obětí se zvýší…

Ke slovu se také dostávají ekonomové a politici, kteří předvídají jak negativní tak pozitivní dopad pro australskou ekonomii. Zemědělství Queenslandu více méně přestalo existovat. Nesčetné množství byznysů bylo natolik zničeno, že přirozeně budou propouštět zaměstnance. Na druhé straně zničená infrastruktura, silnice, mosty, železnice, zrovna tak jako privátní obydlí, budou muset být znovu vystavěné. Všechna obydlí, která ztratila proud, budou muset být nejdříve prohlédnuta elektrikáři, než se obnoví dodávka proudu. To všechno bude mít příznivý dopad na naši ekonomii, protože povodně poskytnou mnoha lidem pracovní příležitosti. Buď jak buď, experti se shodují na tom, že převýstavba Queenslandu bude trvat mnoho let a stát biliony dolarů.

Zatímco o tomto píši, a v Queenslandu začíná veliký úklid, záplavy se přenesly do severního Nového Jižního Walesu, kde bylo dneska několik malých vesniček evakuováno a krajina, kterou důvěrně znám, neboť v těchto čarokrásných místech trávíme každoročně dovolenou, se proměnila v jeden ohromný rybník. Naštěstí se však prozatím vody vyhnuly větším městům.

Díky nepřestávajícím a neobvykle dlouho trvajícím dešťům začaly záplavy ve Viktorii, v Jižní Austrálii, a byť se to zdá neuvěřitelné, i na ostrově Tasmánii…

Včera jsme se vraceli autem od dcerky a vnoučátek z pobřežního hnízda Torquay. Cestou se otevřelo celé nebe a lilo tak hustě, že jsem musel z bezpečnostních důvodů zastavit. Zatímco jsem nadával, že se mi díky počasí o něco prodlouží cesta domů, uvedomil jsem si, jak stateční jsou obyvatelé Queenslandu, kterým takto lilo nepřetržitě několik dnů. Lidé, kteří přišli o všechno, co zpříjemňuje naše životy. Obdivuji jejich odhodlání oklepat se a žít dál, i když vím, že to pro mnohé bude zatraceně těžká věc. Společně s milióny dalších lidí jim držím palce…

Můj obdiv a dík jako Australana, patří stovkám dobrovolníků, policii, hasičům, armádě a pracovníkům jak státních tak dobrovolných organizací, kteří nezištně a často s velkým osobním rizikem byli a dodnes jsou zapojeni v záchranných akcích. Můj dík patří tisícům Australanů, kteří jako ostatně pokaždé, když je zapotřebí, ukázali pravého australského ducha, sáhli hluboko do kapsy a během jednoho večera dokázali sebrat kolem 11miliónů dolarů na oběti povodním!

Chlapi mají právo plakat! Plakal jsem před dvěma roky při požárech buše a nestydím se za slzy ani dnes...

ODTUD A ODJINUD

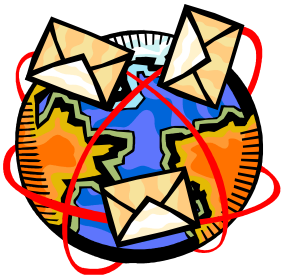

♠ Tři studenti brněnské architektury v roce 1989 označili pedagoga Jana Snášela za osobu, která "zneužívala politické postavení a která vystupovala demagogicky, arogantně a kariéristicky". Snášel tuto kritiku považuje do současnosti za nepřiměřenou. Soud v Brně, který zřejmě nebere v úvahu společenské změny po roce 1989, rozhodl, aby se tři tehdejší studenti, dnes architekti, Snášelovi omluvili. Toto soudní rozhodnutí je znepokojující i pro nás exulanty.

♠ Český Sokol oslaví 150 let od svého založení, chystá se 15. všesokolský slet. Demokratická sokolská organizace se vždy snažila prospět českému národu. Jak bude na toto výročí reagovat tzv. Sokol v Melbourne?

♠ Novým šéfdirigentem a hudebním ředitelem České filharmonie se od září 2012 stane čtyřiašedesátiletý Jiří Bělohlávek, vystřídá Izraelce Elijaha Inbalu. Bělohlávek dosud řídí BBC symfonický orchestr v Londýně a snad jeho nástup v Praze posílí dnes poněkud porušené renomé ČF v cizině a společensky i umělecky napomůže orchestr stabilizovat. Konkurs na koncertního mistra České filharmonie vyhrál 24letý Josef Špaček jen o několik bodů před Japoncem Kei Širakei, oba údajně podali fenomenální výkon. O výběru rozhodovali všichni členové orchestru a šéfdirigent. Špaček v současné době studuje v Novém Yorku, již v druhém roce studií na pražské konzervatoři byl přijat do prestižního Curtinova institutu ve Filadelfii.

♠ Patnáct dosud neobjasněných a nepotrestaných zločinů spáchaných komunistickým násilím usiluje popsat knížka Šárky Horákové-Maixnerové "Přísně tajné vraždy". Nejde jen o popis hrůzných zločinů, ale i o současně připomenutí černé stránky totalitního režimu. Kniha snad přivolá ještě žijící svědky, aby se zvěrstva páchaná tzv. bezpečností mohla objasnit. Režim a jeho represivní složky své odpůrce nevraždily vždy přímo, někdy si vrahy najímaly, někdy dohnaly oběti k sebevraždě, někdy "jen" neposkytly lékařskou pomoc. Nejednou byli zavražděni lidé, kteří byli pouze v nesprávnou dobu na nesprávném místě.

♠ V předních melbournských novinách se diskutoval požadavek, aby se zlikvidoval chov masného skotu, ovcí a prasat - spotřebitelů značného množství vody, a proto se zapomnělo na stejk, jehněčí kotletu a vepřovou pečínku. Živočišné bílkoviny by se měly nahradit klokaním masem. Geniální hlava, která toto navrhla, si neuvědomila, že masná výtěžnost jednoho dospělého klokana je 3 kg kvalitního masa. Maso jednoho klokana může tedy poskytnout 250 g jakostních porcí pro 12 osob. Při skromném požadavku jednoho masitého jídla týdně pro žijícího Australana, mělo by se zužitkovat 24 milionů klokanů ročně. Co by tomu řekli environmentalisté? Jeden přední z této kohorty před rokem vážně prorokoval, že Brisbane bude od začátku tohoto roku bez vody.

♠ Mezinárodní organizace kadeřnického tisku uspořádala v Paříži koncem minulého roku soutěž. V kategorii "dámský komerční účes" se česká kadeřnice Jana Bursová umístila na třetím místě. První místo patřilo Francouzce, druhé Australance.

♠ Většina obyvatel České republiky se domnívá, že k povinnostem státu patří každému zajistit práci i za cenu zachování mnoha zbytečných a neproduktivních míst. Totalita zadřená pod kůži se projevuje po více než dvaceti letech. Dvě třetiny občanů není spokojeno s vývojem republiky. Den 17. listopadu spojený s pádem totality si mnoho lidí nepřipomene, bohužel ani krajané - antikomunisté v Melbourne.

♠ V březnu proběhne v republice sčítání lidu. Bude se týkat i těch, kteří mají dvojí občanství? Ve zpravodajském portálu Českého rozhlasu Praha jsem četl, že k republice patříme. Senát slibuje (již po kolikáte?), že za tři roky proběhnou volby elektronicky. Jen pro tuzemce? Nebo také pro nás? Navzdory všeobecné skepsi se hlásíme k naší otčině a národnosti, to jsme nikdy nezpronevěřili. Domácí Češi se také považují za vlastence, ale velkou nespokojenost projevují tamnější komunisté a sociální demokrati. Domnívají se, že za minulé krutovlády bylo lépe než dnes. Mnoho z těchto staromilců je velmi dobře situovaných a mohou si dovolit zájezd do Austrálie nebo na Nový Zéland. Třítýdenní zájezd začínající a končící v Sydney přes Canberu, Melbourne, Adelaide, Uluru, Alice Springs, Rockhampton, Tennant Creek, Brisbane a Blue Mountains stojí Kč 92 290. Dvoutýdenní zájezd na Nový Zéland příjde na pouhých Kč 71 490 a český turista dychtící po obou zemích je na sebe napojí a zaplatí Kč 116 690. V době, kdy jsem odcházel z domova to byla obrovská suma, nová škodovka tehdy stála necelých 25 tisíc Kčs. Přepočítal jsem si tyto spojené výlety a podle kurzu dne, kdy tyto řádky píši, kombinovaný zájezd příjde na necelých 6200 australských dolarů.

♠ Organizace spojených národů, její rozvojový progam, sestavuje každý rok tzv. index o vývoji kvality života. Je kombinací nejen ekonomických, ale celé řady sociálních ukazatelů jako např. průměrná délka života, přístup ke vzdělání, rovnost pracovních příležitostí

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

pro muže i ženy, zdravotní péče, nezávadná pitná voda apod. 46.4% obyvatel ČR se domnívá, že se jejich kvalita života zhoršila, možná že jsou mezi nimi i ti, kteří si dovolí zájezd do Austrálie a na Nový Zéland. Stěžovat si na všechno patří k české povaze, výzkum objektivně zjistil, že ČR postoupila proti roku 2009 o osm míst vzhůru a mezi 169 zeměmi stojí na 28. místě. Vede Norsko, následuje Austrálie, Nový Zéland a Spojené státy.

♠ @ - symbol elektronické pošty se v Austrálii vyslovuje jako otevřené "et". My tomu říkáme "zavináč". Ve Švédsku je to sloní chobot, v Srbsku opice, v Nizozemsku opičí varle, v Koreji šnek a na Tajwanu myška. V Izraeli jsou chutnější, jde o štrůdl, v Rusku štěká "pes", řečtina má kačenku, maďarština červíka, jinde preclík, sloní uši, opičí ocásky atd., atd.

♠ Jeden moravský zahradník bědoval, že se mu ztrácí zelenina a ovoce. Újedníka nakonec odhalil, byla to opice makak rézus uprchlá z olomoucké zoologické zahrady.

♠ Dvě studentky ze Vsetína odjely do Lucemburska a nazvaly tam své upečené medové perníčky "Dívčí snění" a vyhrály s nimi soutěž. Juniorský tým českých kuchařů na tomto "Culinary World Cup" zase zvítězil v kategorii studené kuchyně. Učitelé z Děčína si odnesli palmu vítězství za slaninu obalenou v čokoládě – dobrou chuť!

♠ V prosincovém čísle Besedy vydávané v Canbeře jsme našli zprávu o úmrtí 87letého Františka Kocyana, příslušníka východní čsl. brigády a slovenského národního povstání, nositele dvou čsl. válečných křížů. Dále jsem se dozvěděl o úspěchu 18tileté Isabely Kopečné z obce Rosewood, Snowy Mountains. Byla zařazena do australského juniorského družstva sportu judo, když získala první cenu na šampionátě na Tajwanu a zúčastnila se mistrovství světa v Paříži.

♠ Na samém konci loňského roku byla v Praze podepsána klíčová novela, kterou se zákonným způsobem ztěžuje pracovní pobyt cizinců v republice. Ztrnul jsem. Po roce 1948, 1968, 1980 a 1989 Češi a Slováci odcházeli a odcházejí do mnoha zemí, které nás bona fide přijali a přijímají. Novela mi ukazuje i další zamračenou tvář: exulantům se narodily děti, které již nemají české občanství, nemluvě o vnucích a vnučkách. De iure jsou pro republiku cizinci. Znám nejeden případ, natrvalo se vrací do země původu rodičů či prarodičů. Od 1. ledna tohoto roku tam nejsou vítaní i když mluví česky.

♠ V lednu jsme slyšeli na celoaustralské ABC FM rozhlasové stanici Smetanovu Prodanou nevěstu v podání Metropolitní opery v Novém Yorku. Šlo o starší nahrávku ve skvělém obsazení, zpívanou anglicky. Den před tím televizní stanice SBS zařadila do programu český film z roku 2004 nazvaný Štěstí. Byl oznámen jako "Something like Happiness". Cítíte ten rozdíl? Překladatel správně uznal nerozumnost českého názvu. Jestliže tvůrci filmu pokládali to, co líčí děj, za domácí štěstí (nebo dokonce univerzální), pak jsem rád, že žiji 20 tisíc kilometrů od této pohody vzdálen. **IP**

Otevření nové zámecké galerie v Kvasinách

Josef Krám

26. listopadu byla zahájena v nově vzniklé zámecké galerii v Kvasinách v Rychnově nad Kněžnou první výstava v její historii – v pěti místnostech tu je k vidění soubor 101 vyřezávaných dřevěných kolorovaných reliéfních obrazů českých panovníků Jarmily Haldové, špičkové řezbářky ze Sedloňova v Orlických horách, pod názvem „Panovníci návštěvou na zámku".

K nápadu vytvořit kompletní soubor českých panovníků jistě přispěla práce na dvaatřiceti deskových reliéfech světců a patronů pro katolickou nadaci pro nevidomé. Ty vystavovala Jarmila Haldová v roce1997 v pražském Anežském klášteře, kde se na vernisáži tehdy sešlo víc než 150 návštěvníků, mezi nimi i člen Národního divadla Radovan Lukavský a hudební skladatel Luboš Sluka, rodák z Opočna. K záměru vytvořit galerii postav českých panovníků a panovnic ji vedl celoživotní zájem o historii, v níž jsou panovníci významnou a mnohdy rozhodující součástí.

„Práci na postavách předcházela důkladná příprava - studium literatury, nejen historické, ale i dalších oborů – kunsthistorie, dějin odívání, textilu, šperkařství, zbroje a výzbroje, historiografie, numizmatiky apod. Je napínavé a vzrušující dopátrat se například, odkdy se mohla nosit ta která čapka, kopí nebo jiný detail, který bude postavu charakterizovat. Chtěla jsem své postavy poznat jako živé lidi, ne jako vznešené bytosti v obřadních rouchách. Pochopit pohnutky k jejich činům a neposuzovat jen důsledky. Hledání toho všeho se mi tak stalo zajímavou detektivkou a získala jsem sympatie nebo aspoň pochopení i pro postavy, ke kterým naše česká historická paměť chová předsudky," uvedla před časem a při zahájení dodala: „Jestli se toho dožiju, tak jich bude 132, mezi nimi i poslední český král Karel I."

(V jeho osobě se personifikoval zánik rakousko-uherské říše 11. listopadu 1918, kdy podepsal manifest, kterým abdikoval.)

Výstava bude otevřena do 28. února 2011.

Něco jiného o Josefu Chromém

Vlastík Škvařil

Jméno Josef Chromý je zapsáno zlatými písmeny do dějin Tasmánie jako jméno velmi úspěšného podnikatele, který přispěl k rozvoji Tasmánie a který tím získal mnoho vysokých vyznamenání. O jeho úspěšném podnikání je dosti informací, stačí napsat na Google jeho jméno. Objeví se více než 17 000 referencí. O tom se tedy rozepisovat nebudu.

Nedávno jsme měli tu čest zúčastnit se oslavy jeho 80. narozenin a to nám dalo příležitost si s manželkou Jožkou zavzpomínat zpět na rok 1970, když jsme přicestovali do Burnie na Tasmánii, s dvěma syny, osmiletým Vlastikem a čtyřletým Petrem. Neměli jsme nic, naše angličtina byla velmi ubohá. Jako mlékárenský technik jsem dostal nabídku od Milana Vyhnálka, abych pro něj přijel pracovat v jeho sýrárně Lactos. To jsem pochopitelně s radostí přijal, a tak jsme se ocitli tady. Náš život od té doby nemohl být lepší.

Kromě pana Vyhnálka, který nám samozřejmě poskytl veškerou pomoc a dal mi možnost získat od něj mnoho znalostí a zkušeností nejen ve výrobě sýrů, ale také v jednání s lidmi a tím se propracovat do vedení podniku, setkali jsme se s dalšími českými usedlíky. Přestože Burnie je malé město s 20 000 obyvateli, překvapilo nás, že tady žilo několik českých rodin, s kterými nás pan Vyhnálek rychle seznámil.

Byli mezi nimi Kuldovi, Stan pracoval v místní papírně, která měla v té době kolem 3 000 zaměstnanců a kolem které vlastně Burnie narostlo. Jeho maželka Boženka pocházela z Lidečka a velice dobře jsme si s nimi rozuměli. Měli v životě smůlu, narodila se jim holčička, která při porodu utrpěla zranění mozku. Stan byl statný muž, za války bojoval s Angličany, a to samo o sobě ho přivedlo k emigraci, v komunistickém režimu neměl žádnou budoucnost. Boženka byla velice drobná. Dcera byla po tatínkovi veliká a tak při těžkém porodu utrpěla zranění mozku. Dožila se asi 14 roků než zemřela. Byli to moc hodní lidé a často jsme se navštěvovali.

Další rodina byli Svobodovi. Pan Svoboda byl doktor a měl ordinaci v nedalekém Penguinu, a to nám také usnadnilo život. Naše angličtina v té době nebyla ještě moc slavná. Nedlouho potom se Svobodovi odstěhovali do Sydney kvůli studiím dcery, ale naštěstí na jejich místo nastoupil Tonda Žvátora, který byl také doktor, jeho manželka Eva zubařka. Ti byli, zrovna jako my, z takzvané druhé emigrační vlny, milí přátelé. Tonda byl velmi dobrý doktor, bohužel zemřel poměrně mladý na rakovinu.

I další známí, Růžičkovi, byli z naší vlny. Standa pracoval v Lactosu tak jako já, rodiče jeho manželky Hanky pocházeli ze stejných končin jako Milan Vyhnálek, dobře se znali, a tak se také v závěru ocitli v Burnie. Měli jsme hodně společného. A tak okruh našich českých přátel rostl, i když jsme samozřejmě navázali hodně přátelství také s Australany.

A teď se dostávám k rodině Chromých. Josef Chromý byl řezník, z první emigrační vlny, a v té době, když jsme přijeli na Tasmánii, byl drobným podnikatelem. Měl menší výrobnu masa a uzenin ve staré, zchátralé budově a kromě toho dva obchody, v kterých své výrobky prodával. Jeden z nich byl v Burnie, velice pěkně zařízený, a když jsme se s ním poprvé setkali, tak nám ho samozřejmě hrdě ukázal. Jeho manželka byla Holanďanka, jmenovala se Áda. Poznali jsme je oba jako velmi přátelské, skromné a pracovité lidi. Pan Chromý nás často přes víkend brával na výlety a co se nám na něm velice líbilo a ještě pořád líbí je to, že se dokázal kompletně odpoutat od práce a měli jsme s ním vždycky, abych to řekl opravdu výstižně, velkou srandu.

Jednou nás vzal s klukama na jeho farmu, kterou koupil ve West Takone. Farmou protékal potok, a tak nás tam vzal na ryby. Potok byl ale plný raků, a tak místo ryb jsme jich nachytali polovinu pytle od brambor. To bylo opravdu jak se říká ‚kino', když jsme večer přijeli k nám a on je živé vysypal na koberec uprostřed obýváku. Raci se rozběhli na všechny strany a Jožka chuděra vyskočila na židli a určitě doufala, že se jí to všechno jenom zdá.

Nejen Australané a zdejší krajanská komunita, ale i návštěvníci Tasmánie z celého světa včetné slavných, nešetří chválou na vína Josefa Chromého. Tato vína nesou mnohá prestižní ocenění, získala desítku trofejí a přes devadesát medailí.

Čechoaustralan Josef Chromý OAM rozvinul tasmánské vinařství do nebývalých kvalit, ze znamenitých odrůd milujících chladnější podnebí Tasmánie vypěstoval s pomocí vyspělé vinařské technologie vynikající Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Gewurtztraminer a Pinot Noir. Znamenitá jsou také jeho šumivá vína s nám lahodně znějící vinětou PEPIK.

Návštěva vinného sklepa a restaurace Josefa Chromého v Relbii, pouhých patnáct minut jízdy od Launcestonu, patří dnes již k vyhledávaným zážitkům při objevování Tasmánie. Nedostanete-li se tam v nejbližší době, dopřejte si alespoň chutě vín tohoto úspěšného vinaře.

Josef Chromy Wines
370 Relbia Road, Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: +613 6335 8700, Fax: +613 6335 8774
Email: wine@josefchromy.com.au

www.leadersmagazine.cz LEADERS

Manželé Chromí žili ve skromném domku v Burnie, kde jsme je dost často navštěvovali. Oni také přišli na návštěvu k nám i s Vyhnálkovýma, zvláště když jsem udělal zajíce na smetaně, což jsem se naučil od mého otce, velkého nimroda. To potom pan Chromý několikrát sehnal další zajíce na pečínku a na další hodování. Za několik let potom postavil Josef Chromý novou, moderní budovu na výrobu uzenin. To už jeho podnik podstatně narůstal. Jeden čas tam u něj pracovala i Jožka. Áda v té době pracovala v podniku na lince s ostatními ženami. Byla velmi pracovitá a vedla výrobní linku vlastním příkladem. My jsme ji měli vždycky rádi, protože se nikdy nezměnila, zůstala stejně skromná a přátelská, i když se z nich postupně stávali milionáři.

Podnik se rychle rozrůstal díky vynikající kvalitě výrobků. V té době se Josef Chromý rozhodl koupit jatky v Launcestonu. Zajímavé na tom bylo to, co mi později řekl Senátor Brian Archer, který sám měl farmu a rozuměl zemědělství. Podle něj, na Tasmánii byly troje velké jatky, ale jenom dvoje z nich měly šanci na přežití. Jatky, které koupil Josef Chromý byly právě ty, které byly odsouzeny k zániku. Nezanikly, právě naopak. Netrvalo dlouho a ty ostatní jatky už taky patřily do podniku pana Chromého. To už měl podniky po celé Tasmánii a protože to bylo daleko jezdit z Burnie do Hobartu, koupil pozemek u Launcestonu ve středu Tasmánie a postavil si tam pěkný dům na velikém pozemku. Od té doby jsme je už tak často nenavštěvovali, ale vždycky, když jsme přijeli, cítili jsme se, že jsme vítaní.

Po čase Josef Chromý prodal svůj podnik Blue Ribbon a dal se na vinaření, zase s velkým úspěchem. Teď je jedním z nejúspěšnějších podnikatelů na Tasmánii. Také nikdy nezapomněl odkud přišel a občas pořádal v jeho domě setkání Čechů z celé Tasmánie při různých příležitostech jako byla například navštěva Biskupa Petra Esterky z Ameriky nebo koncert známe české skupiny Olympic.

Jeho štědrost se také projevila, když jsem běžel pro charitu „Make A Wish“ z Hobartu do Burnie. K mému velkému překvapení byl mezi těmi, kteří mě přišli osobně přivítat v cíli. Přijel přes 150 km z Launcestonu a kromě několika set dolarů, kterými přispěl na charitu, přivezl s sebou karton 12ti nejkvalitnějších vín z jeho první vinice – Tamar Ridge, a kus nejlepšího naloženého hovězího masa, které jsme pak doma nakrájeli na steaky a grilovali na barbecue na oslavu úspěšného ukončení této akce. S ním bylo vždycky o zábavu postaráno.

Áda bohužel onemocněla, ztrácela paměť, ale přesto nás vždycky velice dojalo, jak se o ni pan Chromý staral a při každé příležitosti nezapomněl připomenout, jak se Áda spoluzasloužila o jejich úspěchy. Velkým šokem pro nás všechny bylo, když jsme se před několika lety dověděli, že Josef Chromý dostal krvácení do mozku a ztratil řeč. Měl štěstí, že to přežil. To by určitě stačilo většině lidí, kteří toho už hodně dosáhli, aby to sbalili a užívali života. Ale kdepak Josef Chromý. Když jsme se s ním krátce potom setkali při pohřbu jednoho našeho kamaráda z Launcestonu, nabídl nám, abychom se jeli s ním podívat na jeho nově založené vinice – „Josef Chromy Wines“. Nasedli jsme do jeho Mercedesu a vyrazili. Cestou se nám snažil něco vykládat, ale musím přiznat, že přestože jsem na všechno přikyvoval, nic jsem nerozuměl. Jemu to ale bylo hned jasné, zastavil, šel do kufru auta vytáhnout nějaké papírky a jeden z nich mi podal. Bylo na něm napsané: „Opakuj po mně co jsem řekl, abych věděl, že mi rozumíš!“ To byla opravdu klasika. Už jsem se dál nemohl schovávat za kýváním hlavy. O to jsem ho začal obdivovat ještě více než předtím. On se smál tomu, že se musel začít učit mluvit jako malé dítě. Většina lidí by z toho byla zoufalá, pro něj to byla jenom „challenge“ - výzva.

Jeho posledním úspěšným podnikem bylo zakoupení staré nemocnice v Launcestu, napolo rozpadlé, která byla trnem v oku celého okolí. Kompletně budovu přestavěl, nazval ji „The Charles“, je z toho hotel, restaurace, kanceláře a obytné jednotky, všechno absolutní luxus. On sám teď bydlí na nejvyšším patře, kromě krásného výhledu, tří ložnic a dalších pokojů, včetně dvou jednotek se vším všudy pro návštěvy, tam má 35ti metrový bazén, saunu, spa, barbecue, dva velké balkony, jeden z nich má dokonce zahradu včetně zeleninové zahrádky, ten druhý bude mini golf. Není jediného člověka, z lidí které znám, který by mu to nepřál.

Při oslavě svých narozenin oznámil, že už plánuje odejít do důchodu od 1. července 2011. Velice bych se divil, kdyby se už úplně odstavil od činnosti svého podniku. Absolutně nemyslitelné. Jeho proslov byl dalším důvodem k tomu, abych ho obdivoval. Nevím, kolik lidí by se našlo, kteří mají problém s mluvením, a přesto by se postavili před 250 lidí, většinou významných osob z celé Tasmánie a pronesli projev. Ale co je mi jasné je to, že i když jeho řeč se trochu zpomalila, jeho myšlení se o to zrychlilo. Doufáme všichni, že mu to vydrží ještě hodně dlouho.

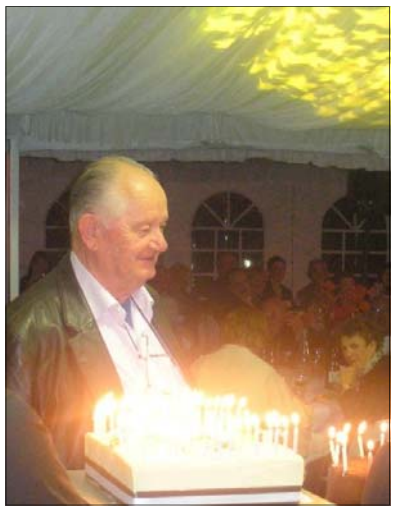

On je jeden z mála lidí, kteří jsou ve společnosti nenahraditelní.

Toto není žádný pokus o napsání jeho životopisu, pouze pár pohledů na člověka, tak jak jsme ho viděli a pořád vidíme my. Já si myslím že si zaslouží, aby se o něm vědělo, že není jenom úspěšný podnikatel, ale také velice úspěšný jako člověk.

Světoobčan Jakov Bararon aneb S ruksakem přes celý svět a život

Petr Žaloudek

O tom, že život píše příběhy jaké by si člověk nevymyslel, jsem se ve svých textech zmínil již mnohokrát. Na klinice, kde v Rakousku pracuji, se denně setkávám s množstvím lidí, kteří tam po několik týdnů docházejí na terapii, a to je dostačující doba na to, abych se mnohé dozvěděl, aniž bych se ptal. Někde uvnitř mé bytosti jsem pořád zůstal knězem. Lidské osudy mne zajímají, a ti, kdož se mi s nimi svěřují, možná přede mnou nemají tolik zábran jako před jinými lidmi.

Takto jsem se seznámil i s Jakovem Bararonem. Tohoto sympatického, usměvavého muže, mluvícího trochu těžkopádnou němčinou, z něhož vyzařuje optimismus ba až radost, upoutaly mé fotografie, které momentálně visí na stěnách naší nemocnice. Až při řeči s ním jsem zjistil, že on je na rozdíl ode mne skutečným umělcem, známým malířem, který vystavoval snad již na všech kontinentech. Další okolnosti jeho života už tolik optimistické nejsou. Co zažil tento člověk, který je ztělesněním optimismu a radosti?

Narodil se v roce 1939 v Bělehradě zámožným židovským rodičům, majitelům firmy, v době, kterou mu nadělil osud. (Slovo osud zaznívá z jeho úst velice často.) Začátkem druhé světové války fašisté Srbsko okupovali, Židy vraždili a sváželi do koncentračních táborů. Otce malého Jakova popravili, matku odvezli do koncentračního tábora v Mauthausenu. Chlapce se ujala srbská rodina zaměstnance, který před válkou pracoval ve firmě jeho rodičů. Matce se se štěstím podařilo koncentrák přežít, po válce se do Srbska vrátila a vyhledala svého syna, kterému v té době bylo už sedm let. Ve snaze zapomenout na krutost války a vyvlastnění firmy s ním odešla do Francie, kde se po několikaletém pobytu rozhodla stejně jako mnoho jiných souvěrců pro odchod do nově vzniklého státu Izrael. Jakov si zde rychle zvykl, jako dobrý žák se zdokonalil v hebrejštině a pomalu se chystal na vojenskou službu. Jenže matka si v Izraeli zvyknout nedokázala a nakonec se v roce 1957 odhodlala vrátit zpět do Jugoslávie. Jakov šel s ní. Dnes říká: "Es war ein fataler Fehler – byla to má osudná chyba. Měli jsme zůstat v Izraeli, matka by si časem určitě zvykla, a mohli jsme být uchráněni mnoha jiných křivd."

V Sarajevu absolvoval střední školu zaměřenou na užité umění a pak i obor grafiky a designu na vysoké umělecké škole. Díky zvláštnímu stipendiu dostal v letech 1961–1966 možnost vystudovat slavnou Academie des beaux arts v Paříži. Po jejím dokončení působil jako grafik a malíř. Pak přišla válka v roce 1992, rozpad Jugoslávie a krutosti jednoho balkánského národa vůči druhému. Jakov ani jeho matka, stigmatizovaní hrůznými prožitky světové války, nedokázali této vzájemné genocidě přihlížet a rozhodli se pro útěk. Dostali vízum přes Rakousko do Kanady. Jakov byl již proslulým malířem, kterému při rozpoutání války na Balkáně nabídlo hned několik rakouských umělců přístřeší. Přemlouval tedy matku k cestě do Rakouska, ne až do Kanady. Jenže matka, která zažila rakouský koncentrační tabor, o tom nechtěla ani slyšet a uchýlila se do švýcarského Vevey, kde jí byl poskytnut azyl, zatímco Jakov se usídlil ve Vídni a pokračoval tam ve své tvůrčí činnosti. Svou matku, která ještě stihla napsat o osudu jejich rodiny knihu, pravidelně navštěvoval až do její smrti v roce 2002. „Jenže koho dnes zajímá holocaust," podotýká.

Sám je nyní poznačen i velice těžkou nemocí. Přes tuto nemoc a přes veškeré utrpení, které musel spolu s matkou podstoupit, zůstal pozitivním a nezatrpklým člověkem, a prý taková byla i ona. Když se ptám, jak je to možné, odpovídá mi: „Ani nevím. Jsem sice Žid, ale nikdy jsem nepatřil mezi velké praktikanty naší víry. Jestli mám v sobě něco pozitivního, tak je to osud – a ti moji předkové, hlavně matka."

A pak mi vyprávěl příběh, který prý nejlépe vystihuje, jaká jeho matka byla: "Když jsme po druhé světové válce utíkali do Paříže, kde nám byl přislíben azyl, měli jsme s sebou jen dva kufry, v nichž bylo celé naše tehdejší jmění. V Miláně, kde jsme přestupovali na vlak, musela matka koupit jízdenky do Paříže. Na nádraží bylo hodně lidí, a tak mi povídá: ´Hele, teď tady stůj, ani se nehni z místa, hlídej ty dva kufry, já hned přijdu.´ Jenže já byl tehdy malý kluk, ani ve snu mě nenapadlo, co by se mohlo stát, a tak jsem jen čuměl na ten ruch kolem sebe a ani si nevšiml, že kufry někdo ukradl. Když se matka vrátila, vykřikla, kde jsou kufry. Začal jsem brečet, že nevím. Matka se však okamžitě uklidnila a řekla: ´To nevadí, hlavně že se ti nic nestalo. V Paříži nám snad nějaké hadry dají.´ Šli jsme pomalu k vlaku a vtom nás doběhli dva četníci. Vedli muže, který nesl naše kufry. Ptali se, jestli nejsou ty kufry naše, že se jim ten člověk zdá podezřelý. Matka mi nenápadně stoupla na nohu abych mlčel, a četníkům odpověděla: ´Ne, to nejsou naše kufry, asi opravdu patří tomu pánovi.´ Pak mě vzala za ruku a šli jsme pryč. Po chvíli nás doběhl ten mladý muž s kufry, v očích měl slzy. Četníci ho pustili a on hnán výčitkami svědomí nám ty kufry vracel. Úpěnlivě prosil o odpuštění. Matka se na něho podívala a řekla: ´To nic není, všechno je v pořádku.´ Vzala kufry a mohli jsme pokračovat v cestě. Už nikdy pak o tom nemluvila." Jakov se odmlčel a pak dodal:
"A taková byla celý život. Pořád jen odpouštěla a zapomínala. Jen na koncentrák v Rakousku zapomenout nedokázala."

Jemný hlas pana Bararona ztichl. Hleděl jsem na jeho usměvavou tvář. Najednou se mě zeptal, protože i on ví o mých nemocech: "Víte, který lékař by nám mohl pomoci?" Chvíli bylo ticho a pak jsme oba zároveň vyhrkli: „Pán Bůh, jiný lékař na světě nám nepomůže..."

Inu, ponechme teď mé i jeho zdraví stranou. To, co bych rád na jeho příběhu zdůraznil, je ten jeho optimismus, ta jeho nezatrpklost, ta jeho ochota a tichá snaha začínat stále znova, nenechat se ubít křivdami a těžkostmi, které život přináší. Brát život jako určitý osud, jako šanci pro konání dobra, jako šanci žít tak, aby měl navzdory všemu smysl.

Legie a skutečnost

Frank Nykl

Když mě v prosinci 1962 převezli eskortním vězeňským autobusem z vazby ve Vykmanově po čtyřech měsících na zemědělský tábor v Syrovicích u Podbořan, byl třeskutý mráz. Přidělili mne na jeden z dřevěných baráků a já se ocitnul na světnici mezi dalšími deseti odsouzenci.
Neměl jsem skoro nic na sebe, jen slabý vězeňský mundúr, protože jsem byl zatčen v létě a tak mi chyběla šála, rukavice, svetr a podobně. Jeden rozložitý třicátník z vedlejší palandy mi půjčil staré ponožky a tak jsme se spřátelili. Jednou v neděli, když jsme si všichni kolem stolu nalévali z pětilitrové sklenice čaje, jsme se ho zeptali, co je na tom pravdy, že byl v Cizinecké legii a dobrovolně se vrátil zpátky. Když viděl mé rozzářené oči osmnáctiletého kluka, který hltal každé jeho slovo, nabídl se mi, že mi vytetuje na památku na předloktí znak Cizinecké legie. Mám ho samozřejmě dodnes. Chtěli jsme vědět, proč se vrátili zpátky a co vlastně dělají v kriminále, když podle nedávno natočeného dobrodružného filmu z r. 1958 „Černý prapor“, se všichni zapojili do budování socialismu a bylo jim odpuštěno?
Dodnes už nevím, jak se opravdu jmenoval, ale něco jako Karel Král (snad to bylo jeho pravé jméno). Někteří z nich dodnes nemají jména a nebo byli zavřeni pod smyšlenými jmény v různých kriminálech. Ale abych neodbočoval. Legionář Král se velice rozčílil, když nám líčil, jak jim bylo naslibováno, že budou amnestováni a nic se jim nestane. Někteří z nich se vzdali Vietnamcům dobrovolně a někteří byli zajati. Bylo s nimi v tamních lágrech v džungli krutě zacházeno a když dostávali denně hrstku rýže, ani už nemysleli na to, že se někdy vrátí. Po několika měsících hladu a trýznění v džungli si naše vláda vymohla jejich repatriaci a asi dvacet zajatců se tak vrátilo domů. Jen asi polovina z nich byla zajata a ti další byli ostatními považováni za zrádce. Nenáviděli se mezi sebou a neustále se napadali. V čínském Pekingu je posadili na vlak a už se těšili na domov. Jeli přes celý tehdejší Sovětský Svaz až dojeli do Čierné nad Tisou do první stanice ve východním Slovensku. Tam jim dali na oči šátky a vezli je na Pankrác.
Po zdlouhavých výsleších je pak rozdělili do různých kriminálů, dali jim kolem dvou až tří let kriminálu a zakázali jim o sobě mluvit.
Když jsme se všichni, co jsme seděli kolem jeho palandy odvolávali na onen slavný film „Černý prapor“, kde byly popisovány jejich osudy, bylo nám od Krále řečeno, že na tom bylo jen trochu pravdy a celý film byl jinak vylhán. Věděl, že jeden z nich dělal na tomto filmu poradce, byl to podle něj jeden ze zrádců a přeběhlíků a ten tam prý zadával smyšlené údaje, které se hodily do krámu socialistické propagandě. Podle Krále, bylo prý nemyslitelné, aby jim v Legii dělali velitele bývalí důstojníci SS a nebo podobní nacisté. Ale na tom byla přece postavena celá fabulace filmu, kvůli tomu, že nechtěli naši legionáři poslouchat bývalé nacisty, pak odmítli dál bojovat a přešli na druhou stranu. I když se v Legii při nástupu nikdo neptal na původ a pravé jméno, přesto by důstojníci SS neunikli pozornosti a byli by okamžitě vyloučeni.
Na závěr celého vyprávění nám pak Král řekl jednu příhodu, která byla typická pro tehdejší boje ve vietnamské džungli. Vždy několik kilometrů od sebe, mezi vesnicemi, měli legionáři ostnatým drátem obehnaný tábor, který byl jako útočiště, hlídal určitou trasu a upevňoval klid na tomto území. Hlídky chodily kolem tábora celou noc a nad táborem byla ještě strážní věž s další hlídkou. Jednoho rána je probudila siréna, protože našli jednu dvoučlennou hlídku s podřezanými krky u kraje plotu. K průniku do tábora sice nedošlo, legionáři se bránili a tak záškodníci nedosáhli svého cíle a museli utéct.
Hned byl vyhlášen nástup, byly nastartovány dva lehké tančíky a ty vyjely z brány. Za nimi pochodovali v zástupu určení legionáři. Přijeli tak do první vietnamské vesnice na pokraji džungle. Vesnicí vedla uprostřed prašná cesta a po obou stranách byly za sebou bambusové chatrče. Jeden tančík vyjel po levé straně a najel přes první chatrč. Druhý to vzal po druhé straně cesty. Najížděli na bambusové chýše a za nimi kráčeli vojáci, kteří likvidovali vše, co se pohybovalo. Za půl hodiny bylo dosaženo klidu.
Je jasné, že většina obyvatel již před několika hodinami utekla do džungle, protože se právem obávala odvety. Samozřejmě, že pomáhali partyzánům (byli mezi nimi i jejich příbuzní) a nechali je u sebe několik dní přespat, než se záškodníci odvážili k útoku na Legionářský tábor. Byli to jejich lidé a i kdyby jim nechtěli pomáhat, stali by se oni cílem partyzánů a byli by zlikvidováni vlastními lidmi jako zrádci. Tady nebylo pomoci a všichni to věděli.
Velitel tábora napsal pak do hlášení „Vesnice, která pomáhala záškodníkům, byla našimi oddíly po urputném boji zničena. Naše ztráty byly malé, jen dva legionáři, kteří zemřeli hrdinskou smrtí - Honneur et Fidélité“.
Pravdu o této válce určitě vědělo jen málo lidí, ve filmech tenkrát také nebyla a my, co jsme měli o všem jen zkreslené a vylhané představy, jsme začali přemýšlet, podobně jako tito legionáři. Mělo to vůbec nějaký smysl?

„ŠPIČKOVÝ PŘÍSTROJ
PRO VŠECHNY,
KTEŘÍ O SEBE PEČUJÍ...“

Navštivte:-
www.zappertech.net

Volejte:- +613 9720 0535
+61434079373

V rámci své spolupráce se zahraničními Čechy a Slováky
po celém světě, podporuje ČSUZ jako jeden z mnoha svých projektů
také vydávání celoaustralského krajanského listu Čechoaustralan.

ÚNOR/BŘEZEN 2011

17

Es war im Böhmerwald...

... wo meine Wiege stand,
im schönen grünen Wald.

Luděk Ťopka

Tak zní první sloka jedné německé písně, opěvující ten krásný kus české země (o českých písničkách, z nichž čiší láska našeho lidu k tomuto kraji ani nemluvě), kterou my, Češi, nazýváme na naší straně Český les či krátce Šumava, a kterou spolu s námi milovali a milují pod názvem Böhmerwald i naši západní sousedé.
A já teď chci vzpomenout jednoho z bardů Pošumaví, Karla Klostermanna, který spolu s Němci Adalbertem Stifterem, Hermannem von Schmiedem a Josefem Rangem, věnoval tomuto kraji a jeho lidu téměř celé své literární dílo.
Českému čtenáři je samozřejmě Klostermann více znám a bližší než jeho pouze německy píšící současníci, protože ač po otci rakouský Němec, v Čechách žil, pracoval a hlavně také česky psal, šumavskému lidu rozuměl a cítil s ním.
Ve své knize „Ze světa lesních samot“, a nejen v ní, vyznává se z lásky k tomuto krásnému regionu s lítostí nad zničujícím orkánem, jenž se v říjnu roku 1870 přehnal nad Šumavou a smetl na sta hektarů jeho nádherných lesů : *„Ty stará Šumavo, ty má kolébko! Tvé hvozdy lehly, nikdy více v staré slávě nevstanou. Jen močály klečí porostlé jsou jak bývaly, a v podzimních nocích záhadná světla v nich laškují, modravé plameny - duše zemřelých lidí. A duše miliónů zemřelých velikánů lesních, kam ty se poděly?“*
Měl ji také za svou kolébku, přestože ta jeho skutečná stála o pár desítek kilometrů dál, kde byl jeho otec lékařem. Narodil se v rakouském Haagu 15. února 1848, v tom revolučním roce, pro náš národ tak památném, jako nejstarší z deseti sourozenců a zemřel 14. července 1923 v již svobodné Československé republice. Za svůj relativně dlouhý život (pětasedmdesátka byl v té době rozhodně nebývalý věk) napsal pod svým jménem i pod pseudonymy Faustin (což bylo jeho druhé jméno na křestním listu) a Doubravský více než čtyřicet románů, povídek, fejetonů a črt zaměřených právě na tento region včetně části svých pamětí. Pravda, zpočátku bylo několik z nich v německém jazyce, ale další pak již česky.
Jaké měl osudové štěstí, že mohl studovat, když jeho děd měl na vzdělání tak negativní názor. Onen tvrdý, silný a houževnatý šumavský „samorost“, narozený ještě v 18. století, byl pravým dítkem kraje a jeho lidu. Svou vůlí a nezměrnou dřinou se rval s přírodou, aby po letech dřiny a odříkání měl největší komplex orné půdy v celé obci, nejvíce dobytka a stal se svobodným sedlákem. Tento zamračený, nemluvný muž byl také celá léta rychtářem ač neuměl číst a ani se podepsat, což za něho dělávala jeho žena. „*Ruce jsou, aby pracovaly*", říkával, „*a ne, aby čmáraly po papíru. A oči má člověk, aby se díval do dálky a ne aby je zahrabal do knih, kde nic není, než samé špatné a nepotřebné věci. Na psaní a čtení je tu farář a nikdo jiný*.“*)
Kdyby tento jeho předek nebyl býval záhy zemřel, nikdy by se jeho otec a posléze ani mladý Karel nebyli dostali na studie. Mimoto tam byla tehdy docházka do školy značně obtížná a často i nemožná. V zimě, kdy napadlo na metry sněhu, mohly se děti pustit do školy jen s doprovodem dospělých, kteří jim razili cestu. Na jaře se proměnila půda v bezedný močál a v létě a na podzim bylo v hospodářství i doma tolik práce, že bylo třeba každé ruky, dětské nevyjímaje.
Zpočátku učila malého Karla-Faustina jeho matka a teprve v letech 1855 - 1857 navštěvoval chlapec školu ve Stříbrných Horách, v roce 1857 zahájil středoškolské studium na píseckém gymnáziu, v letech 1858 – 1861 pokračoval v Klatovech, a nakonec maturoval r. 1865 opět v Písku.
Podle přání svého otce, který si přál mít ze syna také lékaře, zahájil roku 1865 studia medicíny na vídeňské univerzitě, která ale nedokončil, a v roce 1870 se stal na dva roky soukromým vychovatelem v Žamberku.
Odtud odešel v roce 1872 znovu do Vídně, a to do redakce pročeského časopisu „Der Wanderer“. Tam se, stejně jako později i v Žamberku, kde pracoval jako vychovatel, zdokonaloval ve francouzštině, italštině, ruštině, španělštině, srbochorvatštině, angličtině, rumunštině a polštině, neboť měl také ohromující jazykové nadání. Ale již po roce přijímá provizorní místo suplenta na německé reálce v Plzni, kde vyučuje francouzštinu a němčinu, od roku 1878 pak už jako profesor.
Po dvou letech své činnosti ve školství se oženil, ale o tři roky později mu manželka umírá a on se žení podruhé. Jeho druhou ženou se stala zámožná vdova, což ho finančně zajistilo až do konce života, kdy 16. července 1923 ve Štěkni u Strakonic zemřel na rozedmu plic.
Jeho rozsáhlé dílo, díky němuž poznáváme Šumavu a těžký život jejího lidu, patří i teď po více než sto letech ke skvostům v pokladnici české literatury. Podle mého soudu má ale také neocenitelnou zásluhu autorova snaha

o dobré soužití Němců a Čechů na společném území, ve společné vlasti.
Klostermannovo působení na národnostním rozhraní nebylo za postupujících nacionálních třenic bez obtíží. Protože sám pocházel z německo-českého prostředí, vnímal Šumavu jako společný domov obou národů a její budoucnost viděl v součinnosti Čechů a Němců. Svou angažovanost ve prospěch Čechů vysvětloval jako potřebu pomáhat národu v tehdejším Rakousku-Uhersku menšímu, který se chce povznést ve spolupráci s jinými národnostmi, nikoliv na jejich úkor. Podpora českého obrození se však u Klostermanna nikdy neprojevila protiněmeckým smýšlením. V korespondenci doby jeho studia ve Vídni jsou patrné rozepře, které „pročeský“ Karel Klostermann vedl se svým německy cítícím otcem.
Co tedy na závěr říct? Snad jen to, že neuvádím výčet titulů, protože mám za to, že jsou převážně známy a že by zabraly zde prostor větší než celý tento text. A také, že jsem nenapsal tuto skrovnou vzpomínku na Klostermanna jen proto, že na tento měsíc připadá stočtyřicáté třetí výročí jeho narození a že si ho jako autora a představitele realismu a venkovské prózy velice vážím, ale také proto, že jako on miluji všechny lesy, včetně těch šumavských, které on tak oslavil.
Proto doporučuji všem, kdo mají Šumavu rádi, a chtějí poznat ony zašlé a tvrdé doby, aby si alespoň něco z jeho díla přečetli a srovnali tehdejší život s naším dnešním. Neuškodí, když si uvědomíme ten propastný rozdíl a poděkujeme osudu, že žijeme nyní. A snad i přestaneme pořád na něco žehrat.

**) Pro němčináře v původním znění, jako lahůdka: „"D' Händ hant z'n Arbeit'n und nöt z'n Schmir'n am Papier. Und d' Aug'n hot der Mensch, dass er 's soll vergrob'n in do Büachern, wo nix nöt steht als hoarlous's und unnützi's Zaig. Zum Les'íst neamd.“*

Vážení krajané,

Je mi velkou ctí Vám oznámit, že do České republiky dorazily elektronické knihy. Protože jsem osobně strávil poslední rok v zahraničí, vím, jak obtížné musí být shánění české literatury. S elektronickou formou se pro krajany dostupnost samozřejmě zcela změní.
Protože eReading.cz je prvním průkopníkem na poli ebooks, je tedy prozatím dostupnost literární stravy omezena. Avšak čeští nakladatelé si osvojili elektronické knihy a od příštího roku by měla být každá česká novinka dostupná i v této formě.
Austrálie je na druhé straně zeměkoule, ale přesto na dosah. Upozornil bych Vás rád na knihu „Byly jsme tam taky“ od Dagmar Šimkové, kterou soudruzi v 50 letech zavřeli a ona následně emigrovala právě do Austrálie.
Tímto Vám přeji příjemné čtení, pokud Vás elektronické knihy osloví. Budete-li mít jakékoli otázky, neváhejte se prosím na mne obrátit.

S pozdravem
Martin Lipert

gsm: +420 774 166 117
http://www.ereading.cz/
mail: martin.lipert@ereading.cz

Petru Chalupovi, občasnému přispěvateli Čechoaustralana vydali knížku

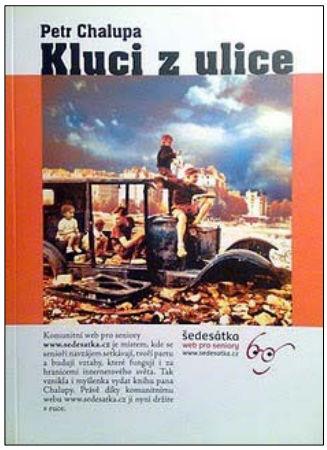

Své vzpomínky na dětství a klukovství v poválečných letech, prožité v jedné z ulic karlovarské čtvrti Tuhnice si senior žijící v Karlových Varech od roku 1945 střádal „do šuplíku“. Jeho vyprávění se ujal komunitní web pro seniory www.sedesatka.cz a vydal je jako knihu s názvem „KLUCI Z ULICE“.
„Kluci z ulice“ nejsou jako „Bylo nás pět“, i když se obě knihy v mnohém podobají. Kluci z ulice jsou drsnější, syrovější, odráží se v nich jiná doba. Přesto je jejich klukovský svět stejně přitažlivý a zdá se, jakoby autor popisoval svými vzpomínkami naše vlastní dětství… Jako bychom si díky autorovým vzpomínkám zároveň sami osvěžovali zážitky vlastní. A také je tu podstatný rozdíl ve srovnání se zmiňovaným slavným románem, spočívající v tom, že příběhy Petra Chalupy se skutečně odehrály a protagonisté v nich vystupující skutečně žili a nejeden z nich žije ještě i dnes. Ostatně knížka je doplněná velkým množstvím rodinných snímků i velkým počtem fotografií bývalých kamarádů, kamarádek, učitelů a učitelek. „Kluci z ulice“ není tedy jen oddechová příjemná literatura, která by popisovala fiktivní příběhy. I ti, kteří v dnešní uspěchané době nemají čas na čtení a kteří se „omezují“ pouze na literaturu faktu, si v knížce mohou zalistovat s klidným svědomím, že čtou něco, co se skutečně odehrálo.

Dodnes nevím, kde se jich tolik tenkrát nabralo. Mám podezření, že Hlaváčková přemluvila všechny své stejně staré obdivovatele a přitáhla s sebou i kluky ze Dvorů a Doubí. „Pánové, tohle bude na dlouho“, prohlásil Ota Tomanů a učísl si hřebínkem černou pěšinku, když spatřil ten mrak nepřátel. Vzápětí se jednomu z vrhačů podařilo odhodit zapálené kopí, na jehož konci bylo poselství o vyhlášení války. Kopí se zabodlo do země v neveliké vzdálenosti od Hlaváčkové. Hořící vazelína se rozprskla do okolí. Hlaváčková sundala psanou zprávu, popošla k ostatním a chvíli se s nimi radila. Rozhostilo se silné ticho. Pak se Hlaváčková vrátila, vytrhla kopí ze země, šlápnutím jej přelomila a zakřičela: „Zítra ve tři na rašelině, rozbijem vám všem držky“. (Ukázka z knihy)

Knížku si lze objednat na adrese redakce@sedesatka.cz v brožovaném provedení, cena 177 Kč + 20 kč poštovné.

portál české literatury

Vícejazyčný webový **Portál české literatury (PČL)** www.czechlit.cz je určen k propagaci české literatury v zahraničí prostřednictvím poskytování informací o žijících a v současné době tvořících literátech a o jejich díle.

ÚNOR/BŘEZEN 2011

19

ZKAMENĚLÁ ŘEKA

Marta Urbanová

Starou Remešovou znal ve vsi každý jako své boty. I když byla jak věchýtek, bylo jí všude plno. Pro její sháňku nebude mít čas umřít, říkali o ní. Nebyla chalupa, která by ji nepotřebovala. Tu a tam se někdo posekal, šlápl na hřebík, dostal horečku nebo mu onemocněl dobytek. Kam jinam než za starou Remeškou. Byla daleko široko vážená jako bába kořenářka. Půda v jejím baráku, to nebylo skladiště odložených krámů, ale sušárna. Na bylinky. Znala kdy kterou rostlinu utrhnout, z které brát listy, květ či která má léčivou sílu ukrytou v kořeni. Sušené byliny visely ve světnici v plátěných pytlících, jeden vedle druhého. Krásně to u ní vonělo. Krásně se u ní sedělo a poslouchalo. Vyprávěla samé vymyšlené báchorky. Ale vyprávěla je tak, jako by se skutečně staly. Někdy šel až mráz po zádech, jak jste se báli, jindy vám ukápla slza, jak vás to rozlítostnilo.

Přede dveřmi byla Filipojakubská noc, poslední noc v dubnu. A právě na tu Remeška čekala. Měsíc byl k úplňku, takže bylo vidět jako ve dne. Vzala si košík, otočila obrtlíkem na domovních dveřích a vydala se za humna. Měla namířeno ke Strakovu. Když k němu přišla, jako by jí někdo našeptával, aby šla dál, směrem na Nejepín.

„Přísahala bych, že jsem to slyšela několikrát," dušovala se, když to později vyprávěla.

Ohlédla se, ale za ní stála jen tichá noc. V chalupách v dálce spala tma. Babka přešlapovala na místě, nevěděla kudy kam, až pokrčila rameny. Ač nechtěla, poslechla ten hlas. Nohy ji samy od sebe vedly nahoru na kopec. Nebyla tím směrem vyšlapaná cestička a kopec byl místy tak zarostlý, že se musela prodírat podrostem ostružiní, jinde stínily olše a smrky, že téměř neviděla na krok. Měla však pro strach uděláno. Vždyť tu znala každý kámen. Chodila sem celý rok trhat bylinky, maliny, borůvky a s podzimem sbírat klestí a houby. A kdo chodí často do lesa, nemívá zaječí srdce ani nebývá z lekavého kraje.

V zdejších lesích se pálilo dřevěné uhlí. Kouř prozrazoval milíře už zdaleka. A stará Remeška nemusela být dvakrát učená, aby nevěděla, že vypálené uhlí se odtud vozí až do Kutné Hory. Do mincovny. A páni z Kutné Hory ho potřebují víc a víc.

„Kdo je holt bohatý, má pořád málo. A kdo utrácí, jako by měl bezednou kapsu," brumlala si pro sebe.

A jak už byla v tom rozumování, neodpustila si, aby to všechno neshrnula:

„Les je „dřevěný" chléb, kterej nám chudým panstvo trpí. Však dobře ví proč."

Co měla na mysli? Jistě to, že chudí bohatým čistí les, udržují ho v pořádku.

Mudrovala si jen tak pro sebe celou cestu, až přišla k místu, kde léčivá bylina roste. Nahmátla by ji i poslepu. Má zvláštní sametové listy. A vůni, které se nic nevyrovná.

„Ještě pár kroků. Musím dojít až ke kameni."

Sehnula se, aby líp viděla.

„Co je to tu za divný bejlí?" podivila se. „Remeško, překročíš ho a víc se odtud nevymotáš," rozumovala, ale na svoje slova nic nedala.

„Ale kámen minout nemůžu. Je velký a plochý jako stůl."

Vtom se nahoře rozjasnilo, jako když sjede blesk a oblohu zalila vysoká zář. Babce přeběhl po zádech mráz. Zůstala na místě, tak jak byla a civěla před sebe.

„Ale to mám snad vlčí mlhu," přetřela si fěrtochem oči. „Vždyť přece uhlíři zapalují milíře na druhém konci vesnice. Za Strážným vrchem."

Když se z prvního leknutí vzpamatovala, viděla, že to není žádná záře, ale oheň.

„To není od milířů!" vykřikla. „Někde tu hoří!"

Chtěla se otočit a vzít do zaječích, ale nohy jí vypověděly službu. Byla v ní malá dušička.

A najednou měla srdce v kleštích. Podlomila se jí kolena. Zatočila hlava. Vstoupila do ní horkost a zuby jí cvakaly, že to bylo slyšet na dálku.

Z plamenů vyskočil kozel. Celý černý s rohama jako muflon a šířil kolem sebe smrad, že by v něm hůl stála. Začal kolem plamenů poskakovat po zadních a předními kopyty bil do vzduchu. A nestál na zemi, ale ve vzduchu. Lítal kolem plamenů, jako by měl křídla.

Remeška měla oči navrch hlavy. Krve by se v ní nedořezal.

Vtom se k ní otočil a docela lidským hlasem zavolal:

šedesátka
web pro seniory
www.sedesatka.cz

„Pojď blíž!“
Babka poznala, že to patří jí a šly na ní mdloby.
„Jen pojď blíž!“
To bylo i na srdnatou babku moc. Padla do trávy a odevzdala se do vůle boží.
Probudila ji až zima. Zprvu nevěděla, kde je. Potom se jí v hlavě rozjasňovalo, až si vzpomněla na kozla. Podívala se kolem, ale všude byla tma a ticho. Měsíček jako rybí oko a v olších, kterými proběhl vánek, zašuměly listy.
Po ohni ani památky. A černý kozel?
„Kdo ví, jestli se mi to nezdálo.“
Přesto babka vzala nohy na ramena a pádila seč jí síly stačily k domovu.
Doma si všimla, že ztratila košík. Chodila po domě jako by jí ulítly včely. Celá noc jí nešla z hlavy. Pořád viděla ten oheň a toho černého rohatého kozla na zadních.
„Jistojistě to byl čert.“
„Nedá se nic dělat. Košík je majetek, přece ho tam nenechám. Musím pro něj!“
Pro všechny případy si pověsila na krk křížek, pokropila se svěcenou vodou, vzala si do ruky sukovici a vykročila.
Šla na to místo, kde ztratila košík. Nešla ale kurážně, spíš se tiše sunula krok za krokem a každou chvíli se zastavovala a špicovala uši.
Ale nic zvláštního se nedělo.
„Ještě kousek,“ přesvědčovala se a dodávala si tím odvahy.
Až uviděla svůj košík. Nestál na cestě, ale byl povalený pod keřem.
Nejprve se pokřižovala. Dotkla se ho sukovicí a obrátila ho k sobě.
Byl prázdný.
Zvedla ho.
Ale nedalo jí to a udělala ještě pár kroků. Až ke kameni.
Nikde žádné stopy po ohni.
„Ani po kopýtkách,“ divila se.
A jak byla sehnutá, zablýsklo se něco v trávě.
Nevěřila svým očím.
„Stříbrný tolar! A druhý! A třetí!“
Hledala ještě dál, prosmějčila celé okolí, ale víc nenašla.
Ty tři tolary držela pevně v dlani a pádila k domovu jako s keserem. A hned do každého baráku a každému za tepla vyprávěla, co v noci zažila.
Lidé se jí zdráhali uvěřit, ale tři tolary na dlani byly tři tolary.
Chlapi jejich pravost zkoušeli v zubech. A museli potvrdit, že je to ryzí stříbro.
„Co když jich tam bude víc?“ někdo se podrbal za uchem.
„Tak, tak?“ přidal se druhý.
„Je tam poklad!“
„Ta záře tam nebyla pro nic za nic. Bylo to znamení,“ usoudila babka.
Všichni přikyvovali. Víc hlav, víc rozumu.
Když se to rozneslo po celé vesnici, příbramským to nedalo.
Domluvili se, že je líp se přesvědčit na místě než něco promarnit.
Kdo měl zdravé nohy vzal mošnu na stříbrňáky, motyku a šel.
Babka Remešová to procesí vedla. Kráčela v čele. Ukazovala jim cestu. Když došla ke kameni, zastavila se a ukázala holí před sebe.
„Tady odtud jsem viděla šlehat ty plameny.

Ilustrace k povídce - autorka

Tady musíte kopat! Ale radím vám zabírat větší pruh, abychom je nepropásli. A tady,“ zaťukala na velký placatý kámen, „jsem našla ty tři tolary.“
Příbramští se dali do práce. Kopali od rána do večera. Od večera do rána. A nic. Vykopávali z hlíny jen kamení. Nedali se však odradit. Kopali celý týden. Někteří to už vzdali, ale ti vytrvalejší převraceli dál zem. Babka chodila každý den s nimi.
„Panebože, dej ať je najdem,“ přerušovala modlitbu každou chvíli. „Přece mi nikdo nenamluví, že tam někdo položil jen ty tři.“
Překopali široký dlouhý pruh. Zem nevydala nic než kamení. Kamenitý pruh vypadal, jako by tady vyhloubila mělké koryto řeka, která později vyschla.
„Jako zkamenělá řeka,“ pokývala hlavou babka, když to vzdala.
A od té doby tomu pásu kamení jméno zůstalo.

ČESKÉ FILMY, SERIÁLY, POHÁDKY, HUDEBNÍ POŘADY

$4/DVD

Budete-li mít zájem, velice ráda zašlu celý seznam. Stačí jen zavolat na 83616903 a zanechat vaše jméno a adresu. Nebo můžete psát na filmyapohadky@seznam.cz

Z DENÍKU CESTOVATELKY

Gabriela Pavesková

Queensland – 4. část

Den devátý – čtvrtek 5. dubna 2007 - Výlet do nejstaršího deštného pralesa světa

Vyjet do tropického Queenslandu a nespatřit pořádně deštný prales, jako by tam člověk ani nebyl. Čtvrtek jsme si tedy určili na celodenní výlet na sever. Naší první zastávkou byl Mossman Gorge. Jestliže se někdy dostanete na sever Austrálie, toto místo musíte určitě navštívit. Obrázky řeky Mossman, která stéká z hor, jsou natolik nádherné, že se vám nechce věřit, že jde o skutečnost. Mnohokrát předtím jsem viděla fotografie této krajiny a byla jsem přesvědčena, že jde o umělecké ztvárnění. Tam jsem pochopila, že nikdo fotografie neupravoval. Kameny ve vodě se skutečně lesknou tak, že si připadáte jako v jiném světě. Procházka tímto krajem může být dlouhá buď 0,5 kilometru nebo 3 km. Protože nás ten den čekalo ještě více zastávek, rozhodli jsme se pro tu kratší. Náš pětiletý člen ale prohlásil s plným odhodlání: „My jsme strong (silní), jdeme dál“. Ukázal při tom na své malé svalíky a my šli s úsměvem na rtech dál tou nádherou plné zeleně. Tedy až do té doby, kdy Daník na poloviční cestě zakopl o kořen pradávného stromu a potom celou zpáteční cestu pobrekával, že: Už tam chci být. Nakonec jsme mu ale byli vděční, protože delší procházka stála za to.

Pokud pojedete jako my od Mossman Gorge směrem dál na sever, dorazíte k řece Daintree, přes kterou je možné přejet pouze převozem, za který se platí. Pokud se ale dostanete až do těchto míst, určitě se nevyplatí na převozu šetřit a cestu si odepřít. Na druhé straně na vás totiž čeká nejstarší prales na světě vůbec. Vím, že se tak mluví o pralesech v Amazónii, ale průvodce po řece Daintree nás ubezpečil, že vědci kdysi našli v žaludku zdejších krav, které hromadně hynuly, květinu starou více než 135 000 000 let. Proto se teď dokazuje, že právě tento prales je tím nejstarším na celé planetě. Dříve než jsme se ale nechali převézt na druhou stranu, zkusili jsme další z atrakcí místního kraje a projeli se lodním vláčkem, z něhož jsme měli tu čest vidět pár krokodýlů i hadů plazících se ve větvích. A vůbec nám nevadilo, že po celou dobu projížďky pršelo jako z konve.

Když jsme čekali na přívoz, počasí se opět umoudřilo a sluníčko na nás opět pokukovalo mezi stromy. Na další procházku jsme se vydali v Daintree Discovery Centru, kde je nejen možnost pěší túry po zdejších stezkách, ale můžete se také vyšplhat na vyhlídku, odkud je překrásný výhled na prales pod vámi. Později jsme se zastavili na nejrůznějších vyhlídkách, na vyhlášené farmě, kde se vyrábí zmrzliny z ovocí, jejichž názvy jsme nikdy předtím neslyšeli a náš výlet jsme zakončili na nádherné tropické pláži Cape Tribulation,

kde máte pocit jakoby civilizace neexistovala a jste jen vy a příroda. Do hotelu jsme se vrátili téměř za tmy, ale ještě se zkusili osvěžit v bazénu. Při cestě do pokoje jsme zažili to, co jsme očekávali celý den na všech zmíněných vycházkách. V areálu hotelu se nám přes cestu přeplazil had, což se nám nikde v deštném pralese ani jinde na cestě nestalo.

Den desátý – pátek 6. dubna 2007

Tento den byl posledním, který jsme strávili v Port Douglas. Čekala nás cesta dlouhá více než 3000 kilometrů směrem na Melbourne, proto jsme se rozhodli jej strávit odpočinkem. Po snídani jsme se vydali k bazénu a užívali si vody, sauny, sluníčka, ale i neuvěřitelně krátké bouřky, která se nad námi přehnala v pěti minutách, aby ji opět vystřídalo nádherné počasí. Ve dvě hodiny odpoledne jsme už ale byli připraveni na cestu. Krátkou procházkou po pláži jsme se rozloučili s tímto tropickým místem a vydali se na cestu. Pár kilometrů za Cairns jsme zamávali pobřeží a sjeli na cestu vedoucí do vnitrozemí. Kdybychom věděli, jakými horami nás provede a kolik klikatic na ní budeme muset zvládnout, asi bychom si najeli ještě pár kilometrů kolem moře. Na druhé straně zde na nás čekal nádherný výhled na tu nejkrásnější duhu klenoucí se nad zelenými kopci a to za větší zdržení a obtížnější cestu stálo.

Když jsme míjeli malou vesničku Yungaburra a hezký motel zasazený v horách, Říša se zeptal, jestli bychom neměli přespat zde. Z dalšího vyprávění pochopíte, jak velkou chybu jsem udělala, když jsem mu jeho návrh rozmluvila s tím, že máme určitě ještě hodinu jízdy za světla, která nám příští den přijde vhod, když si ji najedeme. Chyba – byla to totiž poslední možnost přespání v pohodlí, ale to jsem skutečně netušila.

Krátce na to jsme najeli na hlavní cestu číslo 1, která objíždí celou Austrálii. Teď jsme po ní ujeli asi jen 200 kilometrů, když se s námi rozloučila a s tisíci kilometry na zádech pokračovala dále na západ. My už zcela za tmy pokračovali

směrem na jih v naprosté pustině. Jen podle mapy jsme věděli, že někde v dálce leží pár aboridžinských usedlostí a občas nějaká těžební vesnička. Kolem cesty ale pusto a prázdno. Trošku změny nám přinesla zastávka u benzínové pumpy, která byla obklopena Aboridžinci. Celý zástup dospělých i dětí pomalu přicházel k pumpě a naprosto ignoroval přijíždějící auto. Jejich chování, totální tma a pustina kolem na nás nepůsobila zrovna přátelsky. Uvítali jsme proto, že na benzínové pumpě stálo i policejní auto, rychle načepovali a rozjeli se dál.

Až na velké rozhodování, zda se vydat dál po štěrkové cestě nebo si najet asi 300 kilometrů po hlavní, se dalších 100 kilometrů nic zvláštního nestalo. Nepotkali jsme ani jediné auto – který blázen by se také do takových končin plných klokanů u cest vydával na noc? Jen dvakrát nás míjející kolos donutil sjet ke krajnici. Nešlo ale o auto ani kamión, ale o silniční vlaky (road train) s mnoha vagóny plně naloženými poklady země, které se zde těží. V této oblasti šlo konkrétně o nikl. Potkat podobný vlak není nic příjemného, neboť jejich řidiči ani nepřibrzdí a valí se prostředkem silnice nedbaje protijedoucího vozidla. Naštěstí jejich světla nás na jejich přítomnost upozornila natolik dopředu, že jsme vždy věděli, kde je naše místo.

Když jsme konečně dojeli k odbočce na štěrkovou cestu, po pár metrech jsme zjistili, že je pro nás nepoužitelná. Říša se tedy vidiny na zkratku musel vzdát a já mohla úlevou vydechnout. Představa prašné cesty, naprosté divočiny a blížící se půlnoci mi skutečně naháněla hrůzu. Před námi ale bylo ještě téměř 300 kilometrů cesty do nejbližšího města a oběma nám padali oči únavou, zatímco třetí člen výpravy spal už od západu slunce. Bylo to asi těch nejtěžších 300 kilometrů na naší cestě, protože nebylo ani kde zastavit, aby si člověk dopřál minimální spánek. Do města Chapter Towers jsme dojeli naprosto vyčerpaní po druhé hodině ranní, zaparkovali v jedné postranní ulici, sklopili sedadla a spali. Ke cti mého manžela musím dodat, že se k mému rozmlouvacímu aktu ohledně přespání v horském motelu příliš nevracel

Den jedenáctý – sobota 7. dubna 2007

Kolem sedmé hodiny jsme byli už s kelímkem kávy od McDonaldu opět na cestě. U městečka, které se skládalo z benzínové pumpy a asi třech dalších domků jsme si uvědomili, že jsme „pouhých“ 1000 kilometrů od středu Austrálie, tedy od posvátné hory Uluru, na kterou se určitě také jednou vypravíme. Nechali jsme se tedy unést myšlenkou, že bychom si náš výlet protáhli ještě o pár tisíc kilometrů a nakonec s úsměvem na rtech zahnuli na cestu směr jih. Tentokrát jsme se prašné cestě nevyhli. U benzínové pumpy jsme se dozvěděli, že není delší než 100 kilometrů a tak jsme to riskli. Už několikrát jsme si ověřili, že lidské představy se liší od skutečnosti, takže jsme jeli po štěrku asi 200 kilometrů, což nás zpomalilo na 60 kilometrů v hodině, ale zážitek to byl dokonalý. Nikdy jsme snad neviděli takový zástup zvířat jako právě zde. Zahlédli jsme vše od australských emu po nejrůznější ještěry, přes cestu nám přeběhl nejeden klokan, úplně zastavit nás donutila stáda krav stojících při kraji či divocí koně popásající se kolem. Zapomenout nesmím také na obrovská hejna pestrobarevných papoušků, kteří se rozhodli vzlétnout vždy až když jsme se jich téměř dotýkali.

fota autorka článku

Další stovky kilometrů se od sebe nelišily natolik, že je nutné je zaznamenat. Přesto krajina, kterou můžete nazvat pouhou pustinou, je na každých 100 kilometrů úplně jiná. Tady vyprahlá, tam zase křovinatá, rádoby lesnatá, červená, šedivá – a všude stovky klokanů. Přes den především mrtvých a při setmění a po ránu vykukujících z křovisek, aby vám nahnali strach při pomyšlení, kdy neočekávaně vyskočí.

Díky velké únavě a právě i díky klokanům jsme zastavili v městě Charleville, kde na nás čekala noc v prima motelu. A protože se teprve stmívalo, šli jsme si protáhnout unavená těla do místního bazénku, který má každý slušný motel. Jaká to úleva. Pohoda skončila až ve chvíli, kdy Říša, který plaval pod vodou, narazil hlavou o ostrý schod a rozsekl si ji. Rána naštěstí nebyla tak velká, že by bylo potřeba doktora, ale na pěkný pramínek krve to stačilo.

Den dvanáctý – neděle 8. dubna 2007

Poslední den našeho výletu se už obešel bez větších zajímavostí. Uondáni cestou jsme už viděli jediný cíl – dojet v pořádku domů. Proto jsme kromě toho, že jsme jeli po samé hranici australského outbacku, zastavili párkrát na kávu a nějaké to občerstvení, nezažili nic výjimečného. Přesto cesta, kterou jsme ukončili těsně před půlnocí, měla tisíce kouzel, které jen těžko člověk popisuje. To už ale nechám objevit vás, kteří se na podobnou cestu vydáte také.

KVĚTINY VOŠ
nejkrásnější řeč světa
Potěšte své blízké květinou!
Doručování květin
v Brně a celé ČR
www.flower.cz
www.kvetinyvs.cz
Tel/fax: 00420 545 219 437

ŽIVOT JE JEN NÁHODA – 19. pokračování

Ante Schott

Majíce konečně zajištěno, po zoufalém hledání po celé Paříži, trvalé bydlení pro rodinu díky velkorysému přijetí do jednoho z humanitárních objektů Rothschildovy židovské nadace, mohl jsem se konečně plně věnovat realizaci mého a Milanova snu. Začít výrobu umělých perel v Paříži. Bude to výsledek neuvěřitelných shod okolností a náhod a to od samého začátku, kdy se mně a Milanovi pochlubil “krajan – Sudeťák“, že ve spolupráci s pražskou manželkou pašují do Francie náhrdelníky umělých, ve světě proslulých, jabloneckých perliček, po nichž byl bižuterní trh ve Francii hladový, neboť jejich dovoz nebyl dovolen jako ekonomicky nedůležitý.
Zanedlouho po poznání jejich pašeráka jsme s Milanem objevili v Maryše pravého Jablonečáka, který ty perličky, či vlastně jejich základní formu – skleněné kuličky – uměl vyrábět na malém ručním presu zděděném po otci.
A bude v „mačkání“ kuliček pokračovat po návratu domů k rodině, jen co on, za pomoci US armády vyžene z ČSR komunisty. Na tu třetí světovou válku čekal Tomeš v Paříži už přes půl roku a už se pomalu rozhodoval vrátit se domů k manželce a dvěma dětem, když se stalo něco, co totálně změnilo jeho plán a vzbudilo ve mně naději na trvalé usazení se ve Francii.
Věděl jsem, že pochází z Jablonce a že brzy po únoru utekl „přes kopečky“ a i přes celé Německo až do Paříže, kde po týdny stál ve frontě před americkým vyslanectvím, aby se dal naverbovat do US armády. Ta o jeho služby neprojevila zatím (podle něho) zájem, ale on se o to pokoušel znovu a znovu, jak mně a Milanovi potvrdil Jára Kohout, který ho už několik měsíců nechával v Maryše přespávat za jeho pomoc v kuchyni a s úklidem.
Tam jsme ho poznali a samozřejmě byli překvapeni zjištěním, že Tomešovým povoláním byla výroba skleněných kuliček, které dalším procesem dostaly vzhled perel pravých. Skleněné kuličky různých velikostí prý vyráběl či „mačkal“ na malém ručním presu zděděném po otci. Litoval, že si ho nevzal s sebou, snad by v Paříži mohl najít firmu, která by o jeho skleněné kuličky mohla mít zájem. Že to v dohledné době budeme my, Milan a já, kteří se pokusí v Paříži začít výrobu umělých perliček a la Jablonec, to nás napadlo - zase shodou okolností – krátce nato. Přítel - inženýr Hromas, povoláním stavař, mi z Prahy oznámil, že sice už jeho rodina dostala emigrační pas do Izraele, ale že téměř současně mu vyřídila kladně jeho žádost o imigraci australská vláda v Canberře. Zásluhu na nečekaně rychlém vyřízení jeho žádosti měla zřejmě jeho stavařská praxe. Paříží budou jen krátce projíždět cestou do Marseille, odkud odjedou lodí do Sydney.
Cestu si platí, praskl na to výtěžek prodeje jejich venkovské vily. S pomocí potvrzení data odjezdu jejich lodě se mi podařilo zajistit pro jejich rodinu se dvěma dětmi ubytování v dobrém hotelu na tři dny, nemaje tušení, že moje rodina je bude během roku následovat. Hromas si mně postěžoval na problém, který měl na německo-francouzských hranicích, když mu francouzští celníci zabavili malou bedničku s jakýmsi „automatem“, na jehož průjezd Francií neměl povolení. Koupil to prý lacino a vezl to s sebou jako jakousi „rezervu“ původně míněnou pro Izrael. Koupil tu mašinku jen tak a připustil, že vlastně neví, nač je.
Že prý v Austrálii bude mít možnosti ve stavebnictví, ale mám-li zájem zjistit nač jeho „automat“ vlastně je, že mi dá to celní potvrzení. Dal a když nám bedničku celní ústředna v Paříži nakonec - i když jen na čas – vydala a my ji za přítomnosti Tomeše s Milanem otevřeli, následovala scéna k nepopsání.
„Ježíšmarjá, dyť tohle je přeci ten můj vlastní milovaný pres, mačkadlo! Jak se proboha dostalo z Jablonce do Paříže?“ Málem brečel.
Ujistil jsem ho, že to vše zařídil osud a dodnes tomu věřím.
Napřed nám přivedl do cesty sudetského pašeráka jabloneckých perliček, po něm experta na mačkání skleněných kuliček a nakonec nám francouzští celníci dodali i mačkací ruční pres. Jak by bylo možné, abychom já i Milan v tom neviděli pokyn osudu pokusit se začít výrobu umělých perliček a la Jablonec přímo v Paříži zásobované perličkami sudetským pašerákem. Milan slíbil financování z otcova bankovního konta a já se pustil do organizace. S Charlieho pomocí jsme objeli pařížské sklárny a brzy zjistili, že zásobování Tomešova presu metrovými tyčemi mléčného skla nebude žádný problém. Pícku na jejich postupné tavení si prý Tomeš postaví sám. Vhodnou a poměrně lacinou dílnu s přilehlou kanceláří jsme objevili poměrně snadno, pár matrací a dek a sporák s ledničkou proměnily bývalou kancelář v ložnici a kuchyň, kam se obratem přestěhoval nadšený Tomeš.
„Do týdne vám denně namačkám přes deset tisíc kuliček všech velikostí. Pak už bude stačit je jenom obrousit a ohladit dvoudenní rotací v sudu s pískem a mýdlem, jejich roztřídění podle velikosti a navlečení na nylon. O té druhé fázi přeměny skleněných tyčí na kuličky – dáním jim podobu skutečných, pravých perel, se Tomeš zatím raději nezmiňoval. To byla sféra a obor jeho kamaráda Patřičného, se kterým úspěšně zdolali ty kopečky, ale který zůstal v prvním uprchlickém táboru Západního Německa, protože věřil v brzký návrat domů, zatímco Tomeš ve své snaze posílit US armádu se zastavil až v Paříži. Občas si vyměňovali dopisy, ale tentokrát Tomeš doufal, že odpověď přijde obratem.

Na náš popud se mu zmínil o možnosti prozatímního návratu k jeho jablonecké práci dávat skleněným kuličkám vyrobeným Tomešem perlový vzhled. Do týdne se Patřičný objevil v Paříži, s Tomešem obsadili „kancelář“ a za vedení výborného mechanika Lenkvika se všichni tři pustili do výroby nutného zařízení naší mini továrny. Charlie ve své citroence obstarával nezbytný materiál a já většinou jen přihlížel. Oba Jablonečáci byli spokojeni s minimálními platy, aspoň pro začátek a Charliemu jsme slíbili přednostní dodávku. Z Norska přišlo první kilo perlové pasty vyrobené ze šupin slanečků, zatímco Lenkvik, úspěšný výrobce pěti kopií presu, navrhl a provedl celou řadu podstatných zlepšení a tudíž i zrychlení máčení skleněných kuliček do perlového laku. Oba jablonečtí odborníci byli prvotřídní a brzy jsme zaměstnávali půl tuctu místních paní a dívek, které navlékaly perličky na nylon.

Trvalo chvíli než jsme objevili výrobce záponek s vyraženým „Made in France“ a než o naši perličkovou produkci projevila zájem první irská firma, která přestala perličky a další bižuterii kupovat v komunistickém Československu. A po ní brzy nato nám dala první nabídku i firma londýnská.
Společníka Milana jem viděl méně a méně. A důvod jsem snadno zjistil, když jsem mu přinesl první šek splátky jeho celkové investice. Pozval mne na jeho svatbu s rozvedenou krajankou a současně mne informoval, že dostal jako „odborník ve výrobě umělých perel“ imigrační povolení do Chile. A ač jsem mu mohl jen pomalu splácet jeho původní investici, Milanovi se podařilo najít v Paříži usazeného krajana, který od něho odkoupil jeho padesátiprocentní podíl. Tu sumu mi Milan nikdy neřekl, ale jsem si jist, že na té transakci určitě neprodělal. Já zůstal padesátiprocentním společníkem s funkcí ředitele naší malé továrničky.
Náš osobní poměr s novým společníkem nebyl od začátku ten nejlepší, přestože prodej se trvale zvedal. Docházelo k občasným střetnutím a tak když situace vypadala na možnou další válku (přerušení silničního spojení Západu Evropy s čtyřmiliónovým Západním Berlínem), rozhodl jsem se pro snadnou emigraci do Austrálie. V té době jsme už byli poslední rodinou žijící v Rothschildově útulku. Když mi paní vedoucí potřásla rukou s přáním „Bon voyage“, přátelsky prohodila:
„Monsieur Schott, rabín Dr. Feder vás sice přidal do jeho Židovské asociace v Kolíně, ale vy určitě Žid nejste, že mám pravdu? Jak to mohu tvrdit? Vaše první jméno je Antonín a první jméno vašeho otce bylo rovněž Antonín. V pravé židovské rodině by otec nikdy – jamais – nepojmenoval syna svým jménem.“
Řekla to naprosto přátelsky, zatímco já jsem marně hledal, co jí na to říci. Byl jsem chycen, doslova, in flagranti. Rozpačitě jsem mlčel, když mi potřásla rukou a popřála „Bon voyage.“ Za tři dny jsme odjížděli do Austrálie.
Milan, jako „odborník na výrobu umělých perel“, si přivezl s sebou do Chile obrovskou bednu duplikátů zařízení naší malé pařížské fabričky už před půl rokem, ale bedna byla stále na celnici v Santiagu. „Perlový odborník“ Milan brzy zjistil, že v Chile je větší poptávka po elektronice než po perličkách a podařilo se mu úspěšně vykorespondovat udělení výhradní prodejní agentury jednoho z velkých japonských výrobců televizí a rádií. Brzy se z něho stal největší chilský dovozce a nakonec získal od japonského výrobce souhlas k licenční výrobě v Santiagu.
Že se z něho stal dolarový milionář, nemusím jistě dodávat.
Já na rozdíl od něho, si do Austrálie nepřivezl ani tu malou bedničku s presem, který by mi bez Tomeše nebyl stejně nic platný. Ten stále doufal v brzký návrat domů.
Moje znalost, jak dávat nejen sklu ale i jiným materiálům perlový vzhled mi však pomohla, po roce dělničiny, začít a vybudovat první australskou výrobu dámské bižuterie s honosně drzým jménem „Paris – Bijoux“. Po třinácti úspěšných letech mou druhou výrobu pohřbilo naprosté uvolnění dovozu. Nic netrvá věčně...

GOLDEN PRAGUE EVENTS s.r.o.
Vypracujeme nabídku pro vaši konferenci, školení, prezentaci nových produktů, incentivní cesty pro vaše zaměstnance nebo vaši rodinnou oslavu.
Golden Prague Events, s.r.o.
Vlašská 12/356, CZ-118 00 Praha 1 - Malá Strana
Tel.: +420 736 536 028, Fax: +420 226 013 153
E-mail: info@golden-prague.cz, www: www.golden-prague.cz

TA NAŠE VNÍMAVÁ A SVŮDNÁ ČESKÁ MILOSTNICE

Bořek Šindler

Div divoucí! Pravda pravdoucí! Tma tmoucí! Zima zimoucí! Zachtělo-li by se někomu vylámat si několik zoubků na těchto českých zvláštnůstkách, ať se je – ty potvůrky - ať se je pokusí přeložit anebo alespoň slušně převést do váženého a uctívaného jazyka anglického. Až to dokáže, ať se náš odvážný překladatel pustí i do přeložení té „zvláštnůstky“, jakoby zahrál svým posluchačům takové to líbivé encore... Šlo to snadno? Snadno nebo snadně? Těžko i těžce. Smutno i smutně. Lehko i lehce. Lehýnce, lehoučce, lehounce, lehoulince. Trochu, trošku, trošíčku, trošilinku. Hebce, hebounce, heboulince. Jít, chodit. Dát, dávat. Psát, napsat. Zpívat, zazpívat, dozpívat... Cítíte tu rozmanitost? Tu pružnost, tu ohebnost, tu originalitu? Tu nepřeložitelnost? Že k žádnému encore nedošlo, to předpokládám. Zvláštnůstka je zvláštnůstka.

Uvažte jen, prosím, kdo z cizinců, Nečechů, hned tak dokáže zvládnout takovéhle české jazykové hříčky, vlastně úplné kejkle s jemňoulinkými nuancemi jednotlivých tvarů slov? Vlastně bychom ty roztodivné hříčky se slovy mohli nazvat i krkolomnými přemety. Čeština si potrpí na ústrojná štěpení a zcela kouzelná vytváření nečekaných obratů a tvarů.

To věru dokáže opravdu jen nějaká citlivá, vnímavá a pružná jazyková milostnice. Taková, která svoje oddané milovníky nikdy neznudí. Naše rodná řeč, čeština, je takovou zajímavou a pružnou milenkou. Je pružná i úrodná, a o nějaké nudě nelze vůbec uvažovat. Zdali si toho jsou vědomi i všichni učení jazykozpytci – to věru nevím. Snad i ano, snad si toho i vědomi jsou, i když ten podivuhodný jev, tu jedinečnou pestrost, tu dynamickou pružnost, budou patrně pojmenovávat nějak učeně, přísnopřísně vědecky, asiže latinsky nebo řecky. Vědomi jsou si toho, té pružnosti a plodné dynamiky, docela určitě i čeští spisovatelé. Takový Vančura si s češtinou dovedl nějak pohrávat, dovedl ji i vnímavě a s láskou dále obohacovat. Karel Čapek ji uměl s radostnou něhou skládat dvorné poklony. Za tupého panování bolševiků a stalinských pouček utrpěla naše řeč, pravda, nejednu ránu pod pás i nad pás, bylo ale stále i dost takových, kteří ji dovedli držet a drželi ji, chudinku, nad vodou. Dnes svádí ta naše česká potvůrka jakési elegantní klání s angličtinou, svou sestřenkou z druhého kolena, avšak její výstroj a šibalsky prohnaný um jí zaručují bezpečnou a šťastnou cestu do českého budoucna. Měl bych možná svědomitě, byť bezpochyby zbytečně dodat, že se zde nijak nechci dovolávat plodnosti milenek, pokud to nejsou milenky jazykové. To dá rozum.

Ovšem, v samotném rodišti a v kolébce češtiny, tedy doma v republice, v její rodné brázdě, tam se to klání s angličtinou ale ani tak nepociťuje jako nějaký souboj. Neví se, ba nechce se v tom shonu a boji o zvládnutí angličtiny ani vědět - jak pružná a vnímavá ta naše řeč vůbec je. Když ovšem žije našinec dvaašedesát let mimo Čechy, a vlastně denně srovnává, je denně přímo dovlékán ku srovnávání svůdných vnad té naší holčiny s pohublou leč světovládnou řečí anglickou a s mnoha jinými jazyky, pak jí prostě nemůže, denodenně, neprovolávat slávu a neskládat hold. Ale ona ta naše rodná řeč na to všechno, na to srovnávání, má, a má toho věru hodně. Sedává sice pokorně – jakoby chuděra trpěla neduživostí – sedává pokorně v tom koutě mezi Šumavou, Krušnými Horami, Krkonošemi, Jeseníky a Beskydami, je strašně upejpavá a až moc a moc hodná, a přece ji doposud nenašli. Nu, nepřehánějme, tak úplně tu její upejpavou přitažlivost přece jen nepodceňujme. Oni ji zmerčili a našli, ti lehkovážní tanečníci. A i když nebylo až tak moc těch nápadníků, kteří ji objevovali a s úžasem objevili její půvaby, tu a tam ji někdo přece jen v tom jejím koutečku zblejsknul a skočil si s ní čtverylku. Ptáte se snad nač ona vlastně trpí? Chybí jí asi a vždycky jí chybělo k tomu odvážnému rozmachu širošíré moře. Jednak si to nikdy nemohla neohroženě brázdit kolem břehů Afriky, do Ameriky, ba ani v tom Jadranu si nikdy moc nijak nezakroužila. Sudičky jí už před křestem nějak jakoby přespříliš ostražitě přistříhly křidélka. Kromě toho je ona i zpropadeně těžká – nese se, samozřejmě, lehýnce, to ona se nést zase umí, což o umění, je ale jenom zapeklitě nesnadná. Do nějakého svízelného učení ovládnout ji se ostatnímu světu prostě ani nechce – prosím vás, sedm pádů v jednotném čísle, sedm v množném, tři rody a časování – a slovesné vidy, jít a chodit, dát a dávat, jančit, zjančit a zjankovatět – jak to jen zvládnout?

A nastojte: ta naše panenka, a je to panenka věruže jako lusk, ba jako dva lusky, sedí, posedává v tom koutě dál, trochu se kaboní, a netancuje. Že by si vůbec neskočila? Ale ano, semtam si i ona poskočí. Ona tancuje velice křepce. Jenom ale pro nás, pro naši potěchu a radost, pro svoje věrné Čecháčky. Těm pak dovede rozproudit krev do samého varu.

Hoch hošík hošíček. Koš košík košíček. Vůl volek voleček. Ten učitýlek přece nebude našeho geniálního Pepánka trápit a komandovat!

Co si ten spisovatýlek vůbec o sobě myslí? Že je nějakým Shakespearem? To jsou ale jen nicůtky. Pro češtinu pouhopouhé nicůtky. Nepatrnosti. Ve zdrobnělinách se ale ona ta čeština vyzná skvěle, to dobře víme, je na ně machr. Naše řeč dovede zdrobnit kdeco. Kromě jmen podstatných umí zdrobnit i slovesa – spinkat, hačinkat, papinkat, čůrinkat – a to už je, pane, něco! Dovede hravě utvořit deminutiva i z přídavných jmen – malinkatý, maličký, maličkatý, malininký, zeleňounký, zeleňoučký, červeňoučký,

modroučký, modrounký, modroulinký, bělounký, běloučký, běloulinký, tenounký, tenoučký, tenoulinký, a dokáže i celé spousty jiných eskamontáží, na něž jsou jiné řeči krátké, kraťounké, kraťoučké, kraťoulinké. A co budí na češtině snad ještě mnohem větší podiv, ona zdrobní i příslovce – hebounce, malinko, jemňounce, slabounce, slaboulince, lehounce, lehoulince. To už je vlastně ten opravdový div divoucí. Prosím vás, zdrobňovat příslovce – to už je pomalu jako hledat a najít křemenáče na Žofíně! Ovšem, ona čeština umí také – skoro zázračně – zdrobnit i takové obraty jako jémine na jéminánku, bože na božínku, pro kristáčka a tak podobně. Ve zdrobnělinách je čeština prostě ten machr, a když si, milí přátelé, pozorně prohlédnete třeba jen několik stránek nevědecké české prózy, užasnete, kam až ti naši spisovatelé dovedou pro ty zdrobněliny chodit. Dokonce i ti nejmodernější autoři, při vší své tendenci uvádět se čtenářům spíše silácky a tudíž rozhodně nezdrobněle. Ještě ale slovíčko k těm příslovcím – těžko i těžce, lehko i lehce, snadno i snadně, hladko i hladce a obrace, sladko i sladce – takovéhle dvojice příslovečných tvarů, to je jedinečný výkon! Samozřejmě i stupňování adjektiv a adverbií je jistým druhem jazykové akrobacie – těžko, tíže, nejtíže. Snadno, snadněji, nejsnadějí. Hluboce, hlouběji, nejhlouběji. Na takovéhle jazykové výkony je angličtina se všemi svými germánskými příbuznými chudička. A co na to ti všelijací potomci latiny? Francouzština se s deminutivy nijak nevychloubá.
O portugalštině bych si dovolil velice pochybovat.
Ani španělština nijak zdrobnělinami neoplývá.
Možná, řekněme, možná ta italština. Možná.
Samozřejmě, že tím opravdovým esem, tím srdcovým esem a kardinálním trumfem češtiny – rozhodně pokud jde o srovnávání s jazykem anglickým nebo třeba i s jazyky germánskými – je slovesný vid. Čeština jako slovanský jazyk se ve slovesných videch cítí zcela doma, vyžívá se v nich, ale v angličtině vyrostlí a vyškolení mluvčí slovesné vidy jednoduše nedovedou vůbec pochopit, vůbec kapírovat, a potácejí se mezi nimi jako kachny v bludišti. Nechápou, vůbec nechápou, uniká jim to, jsou úplně a katastrofálně mimo. I kdyby si vykasali rukávy.
Jet a jezdit. Jít a chodit. Číst a čítat. Mýt a umývat. Povědět a povídat. Běžet a běhat. Pokročit a pokračovat. Snést a snášet. Jedním z největších podobných úrazů pro cizince je také tvoření času budoucího sloves dokonavých a nedokonavých. Budu chodit, ale půjdu – nikdy, absolutně NIKDY budu jít. Budu šít, ale ušiju, NIKDY budu ušít. Budu zpívat, ale zazpívám, NIKDY budu zazpívat. Budu spát, ale usnu, NIKDY budu usnout. Uvidíte, pokud se například pokusíte o překlad do angličtiny, že váš pokus je zcela neodvratně odsouzen k ztroskotání. A přitom čeští mluvčí o existenci slovesných vidů jako takových nemají třeba vůbec ani to nejmenší ponětí, ale v jejich praktickém užívání se nespletou nikdy. Osmiletému Pepánkovi Nezdarovi se dosud v jeho kratičkém a nekomplikovaném životě o slovesných videch ani nesnilo, ale nikdy ho neuslyšíte pronést, že si třeba bude zahrát kuličky, nebo že asi bude dostat od Mikuláše oříšky. A ani ten Venca Melhuba, nekorunovaný král letištních taxikářů, ani ten Venca by nikdy nepřenesl přes svoje nevymáchané a nemáchané taxíkářské rty, že si bude o Vánocích vydělat hezkejch pár korun extra, nebo že toho americkýho pošuka bude trhnout vo ty jeho dolárky, až ho bude dovézt z Ruzyně k Vocasu. O vidu nemají ti dva, Pepánek a Venca, ani šajnu, ale rozlišovat mezi videm dokonavým a nedokonavým dovedou mistrovsky, bez přemýšlení a bez jakéhokoli stínu pochyb. Automaticky. Nemají to ani v krvi, ani v genech, odposlouchali to prostě od matky, od kluků na ulici, od pana učitele Semeráda. Proneste ale před nimi slovíčko “vid“ a jejich reakce bude nulová. Proneste totéž slovíčko před Angličanem – a nezjistíte v jeho reakci rozdílu, bude na vás zírat asi tak prázdně jako dva Vencové a tři Pepánkové. Jenže Venca a Pepánek budou ten slovesný vid použít bez chybičky a Johna Bulla to bude srazit na kolena.
Ta okouzlující plodnost českého jazyka, ta jeho vnímavost a ohebnost – to vše má jistě kořeny v jeho slovanskosti. Slovanské jazyky – ne všechny – jsou velmi plodné, to je pravda. Hodlal bych se ovšem vsadit, že tu českou vybroušenost z nich nepředčí žádný z nich. Ano, milí přátelé, ano, samozřejmě, před ruštinou pokorně klobouk dolů. Před její literaturou a literární řečí devatenáctého století musíme smeknout. Zatím co modrý abé Dobrovský sotva dooprášil českou gramatiku, tedy její historii, zatím co se čeština sotva opět počínala stavět vratce na zesláblé nohy, Rusové dovedli už vytvářet klenoty své bohaté literatury.
I ukrajinština – a ten její poruštěný Gogol/Hohol se svým v ukrajinštině však napsaným Kobzarem – je napochybně právě tak co do ohebnosti evropským drahokamem. Rád bych se ale přece jen vsadil, že dnes, v jednadvacátém století, je náš český jazyk uhlazenější, vybroušenější, vytříbenější než ostatní slovanské jazyky. A to i přesto, že Vencové Melhubové tu češtinu dovedou prznit a s pohrdlivým pošklebkem dokonale zneuctívat, kde jen mohou. Ale oni konečně i Rusové a Ukrajinci mají takové svoje Vienceslavy Meldržky.
Naši Češi doma v republice, budiž jim Pán milostiv, když se často snaží cizincům předvádět zvláštnosti českého jazyka, omezují se přitom obvykle a krátkozrace na hračičky s těmi třemi sty třemi stříbrnými stříkačkami, tím jak šla Prokopka pro Prokopa, a tím obligátním strč prst skrz krk. Někdy zvládnou přidat i to olejování Julie, jako by to byl nějaký zázrak nad zázraky. To oni ti Češi doma pokládají za jedinečné české speciality, ne-li vůbec za speciality jediné. To ostatní, ty opravdové poklady, to všechno si oni ti lidé doma vůbec ani neuvědomují. Tu bohatost, tu vnímavou ohebnost pomíjejí jako by jí ani nebylo. Jako by to všechno ani oni sami nevnímali. A to zatím nebyla ani řeč o tom, že čeština, jako vůbec jediná ze slovanských jazyků, má bezvýjimečně přízvuk na první slabice slov

– a že tudíž Čech do tohoto jedinečného přízvuku na první slabice upadá i při svém vlastním vyslovování v jiných řečech. Čecha hovořícího cizí řečí obyčejně neklamně poznáš podle jeho skoro instinktivní tendence klást přízvuk na první slabiky slov všech jazyků, jimiž se snaží hovořit. Vůbec si také jaksi neuvědomují ti lidé doma i další a další zvláštnosti české řeči – například její naprosto striktní rozlišování krátkých a dlouhých slabik. Anebo i to, že zatímco čeština má obrovité množství slov počínajících třeba písmeny „p“, „n“, „s“, „š“ a „r“ – nemá skoro jediného slovíčka, českého slovíčka, počínajícího písmenem „i“ - máme ovšem ihned, inu, ale nic moc víc. Všechno ostatní pochází odjinud, z jiných řečí.
Právě tak „e“ - a na to počáteční „a“ je rovněž naše řeč chuďoulinká. Proč asi?
Nuže, milí čtenáři, není ta naše čeština prostě úžasná? Pružná, ohebná, neobyčejně plodná, vnímavá, přizpůsobivá? Nemůžete přece nesouhlasit.
Snad až na tu kromobyčejnou plodnost v ní nalezneme všechno, co hledáme a jen málokdy nalézáme v dokonalé milostnici, milence. Angličtina se vedle ní jeví jako poměrně neplodný trpaslík. A to asi všetko preto, že ji, tu naši češtinu, kolem začátku devatenáctého století probudili, oprášili, během téhož století pak i důkladně načančali, ve dvacátem století povančurovali a počapkovali, a dnes je z ní holčina k pohledání a k pomilování. K opakovávanému pomilovávání.
Světa nedobyla a téměř jistě asi už nikdy nedobude, to dobývání musela popustit a přenechat té jednoduchoulinké strace zlodějce mezi evropskými jazyky, řeči anglické, řeči dobyvatelů a mistrných administrátorů, ale radost z té naší řeči mít můžeme přece tak až na kvadrát! Zasluhuje si toho! Zasluhuje i zaslouží – vyberte si podle libosti, prosím.
Tohle není vůbec žádné encore, a bezvýhradně za to bývám notně peskován. Je to taková moje libůstka/blbůstka. Neleňte a povzbuďte svého anglického nebo i jiného nečeského mluvčího, Slovana Neslovana, správně a s přesným rozlišováním krátkých a dlouhých slabik vyslovit „připočůrávání se“, a potom si spočítejte, na kolikátý pokus to zdolal/a...

VYJMENUJETE JE JEŠTĚ?

BFLM
PSVZ

B
by, být, obyčej, bystrý, bylina, kobyla, býk, babyka; Bydžov, Přibyslav, Bylany, Hrabyně, Zbyněk

L
slyšet, mlýn, blýskat se, polykat, plynout, plýtvat, vzlykat, lysý, lýtko, lýko, lyže, pelyněk, plyš, slynout, plytký, vlys; Volyně

M
my, mýt, myslit (myslet), mýlit se, hmyz, myš, hlemýžď, mýtit, zamykat, smýkat, dmýchat, chmýří, nachomýtnout se, mýto, mykat, mys, sumýš; Litomyšl, Kamýk

P
pýcha, pytel, pysk, netopýr, slepýš, pyl, kopyto, klopýtat, třpytit se, zpytovat, pykat, pýr, pýří, pýřit se, pyj; Chropyně, Pyšely, Spytihněv

S
syn, sytý, sýr, syrový, syrý, sychravý, usychat (usýchat), sýkora, sýček, sysel, syčet, sypat; Bosyně

V
vy, vykat, vysoký, výt, výskat, zvykat, žvýkat, vydra, výr, vyžle, povyk, výheň, cavyky, vyza a slova s předponou vy-, vý-; Vyškov, Výtoň

Z
brzy, jazyk, nazývat se; Ruzyně

změna sexu bez operace

Ante Schott

Pochybuji, že se mi podaří dostatečně slovy vyjádřit svou už několikaletou frustraci a iritaci nad neschopností správně vyslovit jméno francouzského tenisty, v současné době Francouze number one, jehož jméno i když ne tak barevné jako jeho vzhled, je typicky francouzské – „Monfils“. Těmi ignoranty je malá skupina australských bývalých tenisových reprezentantů, kterým nabídl Foxtel jistě dobře placený „job“ komentátorů. Přestože trávili řadu let hraním tenisu po celém světě, jejich znalost francouzštiny je zřejmě nulová. Každý, kdo jen zavadil o franštinu, ví, že „mon fils“ v překladu znamená „můj syn“, ale ti australští polovzdělanci mu změnili sex na „mon fille“ (MŮJ dcera). Ač občasný australský komentátor, bývalý vítěz Wimbledonu, Fred Kelly vyslovuje to jméno správně, jeho spolukomentátoři to ignorují. A když k nim zdvořilá Francouzská tenisová asociace přidala nedávno komentátora rodilého Francouze, i jeho výslovnost ignorovali. Neuvěřitelné, ale pravdivé, jak mnohý tenisový fanda a čtenář Čechoaustralana jistě potvrdí. Pokusil jsem se na to upozornit telefonicky Foxtel, ale narazil na podobnou ignoranci. Co mi prý na té výslovnosti jména tak vadí? Tak jsem to vzdal.

„Kdyby se o nemocech tolik nemluvilo, lidé by byli zdravější.“ Jean Anouilh

Doporučení Gabriely Paveskové -

Hrad Neuschwanstein

Tipů, co všechno vidět při návštěvě Evropy a České republiky, je bezesporu nepřeberné množství. Od klasiky Pražského hradu, krás Českého Krumlova či monumentálního Karlštějna až po méně reklamované Prachovské skály, vinobraní ve Znojmě či dechberoucí nádheru Hřenska. S čistým svědomím mohu díky vlastní zkušenosti doporučit vše vyjmenované. Přesto se dnes pojďme za doporučením podívat kousek za české hranice. Tam, kam jsme se vydali při návštěvě Čech minulý rok – do Německa.

Něco málo přes hodinu jízdy od Mnichova (jižním směrem) narazíte na městečko Fusen, které nás svou historickou částí naprosto nadchlo. Ubytovali jsme se na jeho okraji a užili si procházek historickým centrem a kolem místního jezera. Fusen leží na hranici s Rakouskem a vidět z něho můžete úpatí Alp. Ačkoliv toto město vlastní svůj vlastní hrad, který také stojí za návštěvu, vidět odtud můžete i hrad, který by měl být cílem vaší cesty – hrad Neuschwanstein.

Stavět se začal v roce 1869 na jedné z místních skal. V roce 1883 se mohl král Ludwig II., který hrad nechal vystavět, nastěhovat – a to i přesto, že nebyl úplně dokončen. V jeho prostorách strávil přesně 172 dní, když za podivných okolností zemřel (údajně měl být utopen).

Smutná historie neobydleného hradu však neubírá nic na jeho kráse. Jeho pohádkový vzhled byl dokonce předlohou pro Disneyho hrad Šípkové Růženky a objevil se hned v několika filmech.

Sami jsme plánovali návštěvu tohoto kraje a hradu několik let a výlet, který jsme si poté protáhli přes Alpy (s návštěvou mnoha bobových drah, dětského zábavného parku blízko Stutgartu či výjezdu lanovkou na nejvyšší bod Německa Zugspitze), mi skutečně učaroval. Nedalo mi to proto, abych dnes se svým tipem vyjela za hranice Čech i Austrálie – protože tento výlet byl opravdu nezapomenutelný.

Hledám kontakt na pana Jana Skalického, který znal mého spolužáka Jana Volka (z Čenkova, okres Benešov). Jan Volek emigroval v roce 1948 do Austrálie a později v Sydney zemřel. Případně i na jiné osoby, které Honzu Volka znaly. Prosím o zprávu do redakce ČA, nebo na e-mail adresu ludek.topka@centrum.cz.

czech-books.com
Because reading keeps your mind in Czech
IDEÁLNÍ DÁREK!
www.czech-books.com
mail@czech-books.com
Rychle a spolehlivě do celého světa!
VISA

SPECIALS S EMIRATES
Let přímo do Prahy!
Jetset
Volejte Evu Jančík
488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122
Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net
LETENKY A ZÁJEZDY DO CELÉHO SVĚTA
SPECIALS DO PRAHY A VÍDNĚ

♪ **GENERAL INFORMATION ABOUT TOUR AND TICKETING** ♪

leona.schubert@melvinston.cz

12th – SYDNEY at 8pm – Congress Hall, 140 Elizabeth St, NSW 2000

Ticketing: ♦ LaBoheme,Balmain 98100829 ♦ Information Planet 0420300863 ♦ Hungry Czech, Bondi Beach 93654447 ♦ Restaurace Doma, Kings Cross 9331002 ♦ Country Club Kemps Creek 0434143148,96068703 ♦ Petr Vítek 0414252528

15th - ADELAIDE at 7:30pm – Czechoslovak Club, 51 Coglin Street, Brompton, SA 5007

Ticketing: ♦ Club 83464181 ♦ Zdeněk Jiránek 82638218, 0424231551

19th – MELBOURNE at 7:30pm – National Theatre, 20 Carlisle St., St.Kilda, Vic 3182

Ticketing: ♦ Box office: www.nationaltheatre.org.au ♦ Eva Jančík 0413499321 ♦ Markéta Lyell 0413852488

26th – BRISBANE at 7:30pm – Czechoslovakian Club, 25 Upfield St., Burbank, QLD 4156

Ticketing: ♦ Club 733433489 ♦ Líba 0419721770 ♦ Jiří 0422366114

1st of April – LAUNCESTON

Ještě vzpomínka na tři hudební bonbónky z vánočního stromu

Barbara Semenov

Janek Ledecký (sem)

Vánoce jsem opět strávila v Praze, mrzlo a chumelilo, když jsme na vánočním trhu před kostelem svaté Ludmily kupovali voňavou jedličku. Vánoční nálada jaksepatří. A k ní už tradičně vánoční koncerty klasické i populární hudby. Vrátím se ještě ke třem z nich; které zanechaly největší dojem.

Rok co rok vyprodá stálice české populární hudby Helena Vondráčková velký sál pražské Lucerny. I loni, pět dní před Štědrým večerem praskala Lucerna ve švech přes to, že cena lístků dosahovala pěti tisíc korun, i vzdor kauze právě uplynulého roku, ve které se Vondráčková soudila s Kubišovou pro nedodržení pracovní smlouvy. Zpěvačka bojovala ten večer i s nepříznivými technickými podmínkami, přesto dokázala svým obvyklým srdečným přístupem a svojí profesionalitou opět rozbouřit legendární Lucernu. Na pomoc si přizvala svoji dávnou kolegyni z Polska, Marylu Rodowicz. Ta se sice objevila na scéně na rozdíl od krásné Heleny ve vrcholně nevkusném obleku, ale špičkovou rockerku a „Suzi Quatro Východu" v sobě rozhodně nezapřela. Během pár písniček měla Lucernu na nohou a tančící s ní.

Ve zcela jiném a dalo by se říci nezvyklém prostředí vystoupila - v Čechách velice populární - skupina Čechomor. Jedná se o velmi netypickou hudební skupinu, kterou nelze popsat pár slovy. Musí se slyšet a vidět, abyste posoudili, zda je vaším šálkem čaje či nikoli. Její repertoár vychází převážně z lidové skladby, která je však v podání Čechomoru značně netradiční. Pohybuje se od elektronické, rockerové až metalové hudby až ke klasickému hudebnímu přednesu, místy zní mysticky a spirituálně, místy až naivně jednoduchým rytmem, obsahuje houslovou virtuozitu i cimbálové zvuky, které se mísí s nenapodobitelnými tóny elektronických kytar a mistrným zvládnutím bicích nástrojů. Viděla jsem Čechomor na vánočním koncertu poprvé v životě a můj zážitek byl přirozeně umocněn již zmíněným nezvyklým místem. Moderně pojatý, laserově nasvícený, elektronický koncert se totiž konal na prknech Národního divadla. Mé přemítání, když jsem přehlížela vznešenou zlatou kapličku, zda se Bedřich Smetana a jeho parta obracejí v hrobě, bylo zahnáno v okamžiku, kdy se na jevišti objevila mladá zpěvačka Ewa Farna a dodala svým charismatickým výstupem a především svým perfektně školeným hlasem celému koncertu skutečně umělecký glanc. Ostatně, můžete-li, podívejte se do Národního ještě jednou se mnou na http://www.youtube.com/watch?v=X9WEN220nbc – video dobře zachycuje sváteční atmosféru celé kulturní události.

Ptáte se možná, kdo je Ewa Farna. Marná sláva, mladá generace začíná ve světě populární hudby po létech stability vytlačovat legendy jako Vondráčková, Zagorová, Rottrová... do čela žebříčku slavičí voliéry se dostává Vondráčková mladá (Lucie) a sedmnáctiletá Farna, která tlačí na paty nejlepší české zpěvačce, čtyřiačtyřicetileté Lucii Bílé. Vzpomínám si, jak jsem před pěti lety s velkou nelibostí sledovala dvanáctiletou Farnu s rovnátky poskakovat jako tele v nevzhledných holínkách na scéně Státní opery s nepřístojnou písničkou „Měl's mne vůbec rád" (ta jí mimochcodem vynesla již tenkrát platinovou desku). Proměna ošklivého kačátka byla však na předávání slavíků ve Státní opeře koncem minulého roku zcela završena. Před fanoušky populární hudby stanula Ewa s bronzovou trofejí - vysoká, štíhlá, dlouhovlasá tmavovláska s uhrančivýma očima, krásnější než modelka, s hlasem a vystupváním, na kterém se mentorsky jak známo podepsala samotná diva Bílá. Jestlipak ji teď nemrzí, jak silnou konkurenci si vlastně vypěstovala v tomto děvčeti z Těšínska, které si už minulý rok odneslo prestižní cenu Anděl v kategorii Zpěvačka roku a které dnes slaví velké úspěchy jak v Čechách tak v Polsku?

Na scéně Národního divadla při přednesu písní Čechomoru sklízela zasloužený ohlušující potlesk. Pro krajany v Austrálii mám dobrou zprávu, kapela Čechomor, která působí na české hudební scéně již více než dvacet let, navštíví Austrálii a vystoupí v březnu tohoto roku v Sydney, Adelaide, Melbourne a Brisbane. (Informace o jednotlivých koncertech přinášíme na předchozí straně.)

Zdálo by se, že zážitky z koncertů v pražské Lucerně a v Národním divadle už nemohly být překonány. A přece. Janek Ledecký, sympatický zpěvák a skvělý hudebník, který si již dlouhá léta drží hezky od těla lacinou komerci i nesmyslný bulvár, pořádal jako vždy touto dobou svůj tradiční vánoční koncert. Jeho tradici jsem objevila zcela náhodně před několika lety a od té doby, pokud jsem o Vánocích v České republice, bych si nenechala ujít ani jediný. Ten poslední se obzvlášť vydařil. Janek vsadil na svůj klasický vánoční repertoár, který okořenil již kultovními songy „Pěkná", „Proklínám" či „Všechno bude fajn", a na šarm své osobnosti; stálý půvab jeho vánočním koncertům dodává také doprovázející smyčcové Nostitzovo kvarteto a romantické osvětlení divadla Hybernia.

Janek Ledecký vydal své CD „12 Vánočních nej..." už před pěti lety, od té doby patří všech dvanáct písní k nejhranějším písním Vánoc na všech českých rozhlasových stanicích. Ledecký je autorem hudby i textů všech skladeb a není možné říci, která z nich je nej, jsou jí všechny. Přesto se jedna z nich stala oficiálně nejoblíbenější vánoční písní v republice – je srovnatelná s „Purpurou" Jiřího Suchého a jmenuje se „Sliby se maj' plnit o Vánocích". Vánoce bez Ledeckého vánočních písní by snad už pro mne ani nemohly být Vánocemi.

Janek Ledecký

Dopis Ježíškovi

Ať ve zdraví se sejdem
u vánoční ryby
a připijem si vínem
ať nikdo nechybí

Ať se slunce vrátí
a prošťouchne ten smog
a holky z jara zkrásněj
tak jako každej rok

Vím že máš svý práce dost
nechci zázrak ale
jenom maličkost

Ať nenechá mě auťák
po cestě ve štychu
ať nechtěj abych jásal
když mi není do smíchu

Na horách dost sněhu
a bez fronty vleky
a v létě abych vstoupil
do stejný řeky

Vím že máš svý.....

Dej mi sílu čelit
moci úřední
a jistotu že ráno
se vždycky rozední

Jedna cesta správná
pak ty co nevedou nikam
stačí trochu naznačit
a vyberu si sám

Vím že máš svý....

Ať ve zdraví se sejdem
u vánoční ryby
a připijem si vínem
ať nikdo nechybí

Robert Stolz
Viennese Music Society Inc.

**zve milovníky dobré hudby a jídla
na večer s**

Neděle, 6. března 2011 v 18:00

**Whitehorse Club Ltd.
298-336 Burwood Highway
Burwood East, VIC 3151**

Vstupné (večeře a koncert) - $60.00 ($52.00 pro členy)

Více informací na 98072154 nebo 0407114328

**www.rsvmsm.com
www.johannstraussensemble.at**

„Štěstí se podobá zdraví. Dokud je máte, ani si ho nepovšimnete.“
Ivan Sergejevič Turgeněv

CITÁTY.NET

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, AUSTRALIA

**Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia**

Tuto „valentýnku“ jsem pro čtenáře Čechoaustralana nafotila loňské léto na náměstí v Prachaticích. Mířila jsem objektivem na obří perníkové srdce a ani jsem si nevšimla, že mi v obrázku zahráli „on“ a „ona“ - nezbytní protagonisté marcipánového nápisu. (sem)

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P.O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, Australia
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE PAID AUSTRALIA